

**Az éghajlatváltozásról szóló
tudományosan megalapozott
kezdeményezések elősegítése a NEM
elkötelezett közösségek bevonása
érdekében**

a NOPLANETB projekt megvalósítási útmutatója

TARTALOM

1.	A NOPLANETB PERSPEKTÍVA	5
1.1.	A célközönség	5
1.2.	Tudományosan megalapozott megközelítés	8
1.3.	Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése	19
2.	JAVASOLT MUNKAMÓDSZEREK	24
2.1	A Kihívás: Hogyan érhetők el az el nem kötelezett csoportok?.....	24
2.2	A kommunikáció, tudományba történő beágyazása	33
3.	ÖSSZEFOGLALVA: JAVASOLT IRÁNYMUTATÁSOK A KISLÉPTÉKŰ, TUDOMÁNYOSAN MEGALAPOZOTT ÉGHAJLATI KEZDEMÉNYEZÉSEK KIALAKÍTÁSÁHOZ A NEM ELKÖTELEZETT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA.....	45

Az éghajlatváltozásról szóló tudományosan megalapozott kezdeményezések elősegítése a NEM elkötelezett közösségek bevonása érdekében!
a NOPLANETB projekt megvalósítási útmutatója © 2024 by NOPLANETB is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. A licenc másolatának megtekintéséhez látogasson el a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/> weboldalra.

BEVEZETÉS

A NOPLANETB - A tudomány és a társadalom összekapcsolása a méltányos és mindenkit bevonó környezetvédelemhez kapcsolódó átállási stratégiák előmozdítása érdekében ¹(NOPLANETB) az Európai Bizottság által a DEAR² program keretében jóváhagyott négyéves projekt, amelyet az Európai Unió nyolc országában hajtanak végre: Portugália, Spanyolország, Olaszország, Franciaország, Németország, Magyarország, Lengyelország és Észtország³.

A fellépés célja, hogy kiválasszon és támogasson összesen, mintegy 200 kisméretű civil szervezetet (CSO⁴) ezekben az országokban, amelyeknek legtöbbször nincs meg a pénzügyi, adminisztratív vagy működési kapacitásuk ahhoz, hogy közvetlenül uniós finanszírozásra pályázzanak. Ezeknek a civil szervezeteknek tudományos megalapozottsággal kell a nem aktív egyének és szervezetek bevonása érdekében mutatniuk be olyan klíma védelmi megoldásokat, jó gyakorlatokat, melyhez pénzügyi és kapacitásbővítő támogatásban részesülnek. A cél az, hogy a 8 országban mintegy 50 000 embert kerüljön közvetlen bevonásra - különös fókusszal a fiatalokra és a nőkre-, így áttételesen több mint 1,2 millió európai polgárt érjenek el.

A fellépés alapfeltevése, hogy a civil társadalmi szervezetek döntő szerepet játszanak a hatékony, kölcsönösen előnyös cselekvési modellek kidolgozásában, előmozdításában és a fenntartható gyakorlatok elfogadására ösztönző egyértelmű üzenetek közvetítésében. **A NOPLANETB nézőpontja**, amely a partnerek közötti hosszú távú együttműködésen alapul, **prioritásként kezeli az úgynevezett kevésbé vagy NEM elkötelezett, polgárok és szervezetek elérését**, akik különböző okokból jelenleg nem tartják a klímavédelemmel kapcsolatos problémákat fontosnak az életükben vagy közösségeikben. A kezdeményezés célja, hogy a civilszervezeteken keresztül megmutassuk ennek a csoportnak az éghajlati és ökológiai válságok elleni küzdelem és a fenntarthatóság előmozdításának fontosságát és ezen keresztül is a téma beemelését a lokális és globális politikába. Hangsúlyozni kell azt, hogy a nem elkötelezett közönség bevonása jelentős kihívást jelent. Feltételezzük, hogy ezek a kevésbé elkötelezett polgárok nem feltétlenül az éghajlatváltozás "tagadói", hanem inkább olyanok, akik a témában még nem tudatosak vagy nem érdeklődnek, esetleg kiábrándultak a témából.

Az egyénekhez hasonlóan a NOPLANETB közössége úgy érzi, hogy a nem elkötelezett szervezetek, vállalkozások ugyancsak negatív hatással vannak a téma napirenden tartását illetően. Ezek az intézmények, szervezetek, vállalkozások valószínűleg nem látják a kapcsolatot az éghajlati válságok és az általuk okozott társadalmi problémák között, és így nem képesek részt venni a részükre e téren feladatot jelentő kihívásokkal. Ez vonatkozik a magánszektor szereplőire is, különösen a kisvállalkozásokra, akik esetleg nem ismerik fel a klímapolitikák lehetséges előnyeit a működésük szempontjából.

A NOPLANETB második célja a tudományba vetett bizalom előmozdítása. Bár az éghajlatváltozás antropogén⁵ okait szilárd tudományos bizonyítékok támasztják alá, ezeket a bizonyítékokat gyakran összekeverik más jellegű érvekkel, vagy bonyolult tudományos elméletként mutatják be, ami nehezen teszi érthetővé azokat, ami által látszólag eltávolodnak a mindennapi élettől. A tudományba vetett bizalom kiépítése érdekében **a NOPLANETB saját módszert és útmutatót dolgozott ki a pályázatban résztvevő civil szervezetek részére, amely segítséget nyújt a meghirdetett projektek megtervezésére és végrehajtására. Ezt az új elemet ebben a dokumentumban "tudományalapú" megközelítésnek nevezzük.** E módszer célja a kritikus gondolkodás elősegítése, a polgári szerepvállalás erősítése és az

¹ Bridging Science and Society to Foster Inclusive Transition Strategies

² Európai Bizottság fejlesztési-, oktatási- és tudatosságnövelő programja (DEAR)

³ Az akciót a PuntoSud (vezető - Olaszország), ACTED (Franciaország), AMI (Portugália), Fairtrade Polska (Lengyelország), FAMSÍ (Spanyolország), f i n e p (Németország), Hungarian Baptist Aid (Magyarország), Mondo (Észtország) hajtja végre.

⁴ Civil Society Organization (CSO)

⁵ Az ember tevékenységéből eredő, illetve ahhoz kapcsolható (pl. szennyezés)

egyes társadalmi csoportok, egyének és szervezetek együttműködésének, együttgondolkodásának előmozdítása. A végső cél, hogy bizonyosságot mutassunk arról, hogy a fenntarthatóság irányában tett jó gyakorlatok és erőfeszítések, valamint ezt az eszmét képviselő "változás" politika mindenki számára rövid vagy hosszabb távon, de nyújthat előnyöket.

Összefoglalva, a NOPLANETB projekt célja az állampolgári szerepvállalás ösztönzése, egyéni és társadalmi szinten egyaránt úgy, hogy tudományosan megalapozott ismeretekkel segíti a témakörben napirenden levő nézeteket és vitákat, valamint segítséget nyújtson a szakpolitikai döntéshozatal szereplői számára. A tudományalapú megoldások vagy bizonyítékokon alapuló cselekvések is a tudomány hatékony kommunikációját hangsúlyozzák, de azt más hangsúllyal teszik. A kommunikációt ez esetben nem a szakértők által a nem szakértők felé felülről lefelé irányuló információáramlásként kell értelmezni, hanem az összes érdekelt fél közötti interakciók és együttműködések előmozdításának alapjaként. Ez a megközelítés a jelenlegi éghajlati és ökológiai kihívások jobb megértését, valamint a szélesebb körű társadalmi részvételt és elkötelezettséget célozza meg.

A fenti célokat és elveket szem előtt tartva készült el ez a dokumentum⁶, hogy útmutatóként szolgáljon és megkönnyítse a projektek előkészítését és végrehajtását, valamint segítse a vitákban való részvételt, valamint alapot biztosítson az egyes munkahipotéziseknek. Ez az írás elsősorban, de nem kizárólagosan a NOPLANETB pályázati felhívására jelentkező szervezeteknek nyújt segítséget.

Ebből a célból:

- Az 1. szakasz kitér a **"független" és a "tudományos alapú" megközelítéshez kapcsolódó fogalmakra.** Tekintettel a társadalom teljes szerkezetére, valamint az annak részét képező marginalizált csoportokra, egyenlőtlenségekre és ezek fontosságára is kitérve; például a **nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítésének általános** magyarázatát is tartalmazza.
 - A 2. szakasz gyakorlati módszereket javasol a **"nem elkötelezett" csoportok bevonására,** és szemlélteti, **hogyan lehet a "tudományt" beépíteni egy tervezett projektekbe,** és a **projekt kommunikációba.**
 - A 3. szakasz összefoglalja a legfontosabb elemeket úgy, hogy gyakorlati útmutatóval szolgál arra vonatkozóan, **hogyan lehet kis léptékű, tudományos alapú projekteket tervezni és végrehajtani, amelynek célja a "nem elkötelezett" polgárok, szervezetek, vállalkozások és intézmények bevonása.**
 - A mellékletek kitérnek **azokra a kulcsfontosságú területekre, amelyeken keresztül a "kis" projektek jelentős hatást gyakorolhatnak,** nevezetesen: tudásmegosztás és szolgáltatások, talaj, mobilitás, vízpazarlás és hulladékgazdálkodás, zöld munkaerő, zöld városok, fogyasztási szokások és a pazarlás visszaszorítása, valamint zöld munkakörnyezet.
- A NOPLANETB **hisz a rendelkezésre álló tudományos források felhasználásában, ugyanakkor a civil szervezetek tevékenységének javítása érdekében,** a NOPLANETB által feltérképezett **hivatkozások** (útmutató dokumentumok, kutatási dokumentumok, weboldalak stb.) rövid, nem kimerítő **listája** szintén itt található, ami folyamatosan frissül a NOPLANETB weboldalán.

Ez a dokumentum egy munkacsoport munkájának eredménye, amelyet (ábécésorrendben) a következők alkottak: Ana Moya (FAMSI), Andrzej Żwaw (Fairtrade Poland), Daniele Saibene (Fondazione PuntoSud), Federico Bastia (koordinátor, Fondazione PuntoSud), Hart FORD (ACTED), Horváth Sándor (HBAid), Mari Jölgiste (mondo), Sabrina Hoffmann(Finep), Tânia Barbosa (AMI).

⁶ Az akciót a PuntoSud (vezető - Olaszország), ACTED (Franciaország), AMI (Portugália), Fairtrade Polska (Lengyelország), FAMSI (Spanyolország), f i n e p (Németország), Hungarian Baptist Aid (Magyarország), Mondo (Észtország) hajtja végre.

1. A NOPLANETB PERSPEKTÍVA

Ez a bekezdés a NOPLANETB általános munkamódszerének ismertetésére szolgál, beleértve a célközönséget, a konkrét tudományos alapú módszereket és a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elfogadott kritériumait. Az útmutató nem kizárólag a NOPLANETB kezdeményezésben részt venni kívánó szervezetek számára készült. Ehelyett minden olyan szervezetnek szól - beleértve a civil szervezeteket, adományozókat, a médiát és a hatóságokat -, amely jelenleg keresi a módját annak, hogy az éghajlati és ökológiai válsággal foglalkozó projekteket hatékonyabbá tegye, és fenntarthatóbb és befogadóbb társadalmat hozzon létre.

1.1. A célközönség

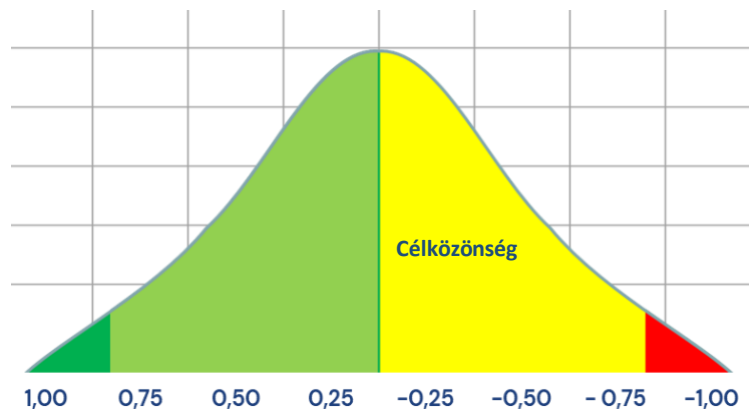
A "NEM elkötelezettek" meghatározása

A nem elkötelezett polgárok az egyének azon változatos csoportját képviselik, akik különböző okokból nem tartják fontosnak és nem vesznek részt a környezetünk és a Föld megóvása érdekében hozott fenntarthatósági kezdeményezésekben, nem mutatnak érdeklődést az éghajlat-politikai intézkedések iránt. Ők nem feltétlenül az éghajlatváltozás szkeptikusai vagy tagadói; inkább csak nem tudnak róla, nem érdekli őket, vagy más, közvetlenebbül érintő gondokkal vannak elfoglalva.

1. ábra: Az éghajlati elkötelezettség spektruma

A polgárok éghajlatváltozás elleni küzdelemben való részvételének fogalma az 1. ábrán látható spektrumon ábrázolható², amely zölddel jelzi az éghajlatváltozás elleni küzdelem iránt motivált és elkötelezett egyének, pirossal az éghajlatváltozást tagadók és elutasítók, sárgával pedig a nem elkötelezettek körét.

Az egyes polgárok személyes nézőpontjain és álláspontjain túl az intézmények és vállalkozások is beletartoznak a "nem elkötelezett" kategóriába.

A klímaváltozással nem elkötelezett intézmény vagy vállalkozás olyan szervezetre/vállalatra utal, legyen az állami, civil vagy magánszervezet, amelyek a téma iránt nem mutatnak kellő figyelmet vagy érdeklődést, nem tudatosak, nincs aktív részvétel az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások kezelésében. Előfordulhat, hogy ezek az intézmények nem ismerik fel a működésük és a környezeti fenntarthatóság közötti kapcsolatot, vagy alábecsülik azok jelentőségét.

Az elzárkózás különböző tényezőkből fakadhat, például abból, hogy az éghajlatváltozás következményeit, hatásait kizárólag környezetvédelmi kérdésnek tekintik, félnek a gazdasági következményektől, vagy olyan politikai ideológiák befolyásolják őket, amelyek lekicsinylik az

éghajlatváltozással kapcsolatos aggodalmakat. Ennek eredményeképpen ezek az szervezetek, vállalkozások gyakran elmulasztják a lehetőséget, hogy hozzájáruljanak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttéréshez, és hasznot húzzanak az átállásból, mind ezzel akadályozva az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló szélesebb körű társadalmi erőfeszítéseket. Ez a helyzet a helyi alapítványok esetében, amelyek nem érzékelik az éghajlati válságok és a társadalmi kihívások közötti kapcsolatot, vagy a magánszektor szereplői (különösen a kisvállalkozások) esetében, amelyek nem veszik figyelembe a klíma politikáknak az üzleti tevékenységükre gyakorolt lehetséges hatását. Negatívan hathat a klíma politikára, amikor az állami intézményeknél költségvetési korlátokkal, vagy a politikai nyomás hiányával szembesülnek, míg a magánvállalatok döntéseit leginkább a rövid távú gazdasági érdekek és piaci nyomás befolyásolhatja, amely nem kedvez a fenntartható beruházásoknak.

² A számadat nem egy pontos elemzés e r e d m é n y e . Azért van bemutatva, hogy egy általános elképzelést sugalljon, miszerint a társadalom négy csoportra osztható: 1) Aktívan résztvevő (sötétzöld): egy kisebb csoport, korlátozott tagsággal (amely fontos szerepet játszhat multiplikátorként/bevonatkozóként); 2) A klímavédelem iránt érzékeny polgárok (világoszöld): egy nagyobb csoport, amely különböző mértékben érzékeny a kérdés iránt; 3) Nem elkötelezett (inaktív) polgárok (sárga színű): egy csoport, amely különböző okokból nem különösebben érzékeny a kérdés iránt. Ez a NOPLANETB elsődleges célcsoportja. 4. Az éghajlatváltozás tagadói (piros színnel): bár nem célcsoport, ez a csoport jelentős szerepet játszik a félretájékoztatás, a hamis információk és az álhírek előállításában, és hatásuk miatt figyelembe kell venni őket.

Összességében a nem elkötelezett polgárok és intézmények bevonása létfontosságú, mivel részvételük jelentősen növelheti az éghajlatváltozásból fakadó intézkedések pozitív hatását. A nem elkötelezett csoportok - legyenek azok egyének vagy intézmények - a lakosság jelentős részét képviselik, és bevonásuk segíthet a fenntarthatóság irányába tett erőfeszítések tervezésében és végrehajtásában. A motiváció és az elkötelezettség hiányának okai számos különböző forrásból eredhetnek (lásd a nem bevont alcsoportok meghatározását és példáit a 2.1. szakaszban).

Az elkötelezettség spektruma nem végleges és nem statikus; az egyének (és az intézmények) a nem elkötelezettségből a nagyobb mértékű elkötelezettség felé mozdulhatnak el a személyes tapasztalatok, a megértés és elfogadás vagy a célzott akciókon keresztül.

A fiatalok és a nők jelentősége

A nem elkötelezett csoportok célzott elérésében a fiataloknak és a nőknek központi szerepe lehet a társadalmi és szociális státuszuk miatt, ami kulcsfontosságú, mivel egyedi erővel és lehetőséggel rendelkeznek az innováció és a szélesebb körű közösségi szerepvállalás ösztönzése terén. A fiatalok nagyfokú motivációval és kreativitással rendelkeznek, ami pozitív változásokat katalizálhat, valamint segítséget nyújthatnak a jó gyakorlatok kidolgozásában és az egyes társadalmi csoportokhoz történő terjesztésében. A fiatalokat különösen érinti az éghajlatváltozás, mivel ők szembesülnek majd annak hosszú távú következményeivel, így általában véve jobban érdekeltek a fenntartható megoldások keresésében³. A nők szerepvállalásának erősítése kifejezetten fontos, mivel ők a családban fontos, központi szerepet töltenek be, de ugyanakkor a hangjuk nem mindig ér el a döntéshozókig. Fontos, hogy az esélyegyenlőség jegyében az ő hangjuk is biztosítva legyen és elképzeléseikkel bekapcsolódjanak az éghajlati kérdésekkel kapcsolatos párbeszédbe és cselekvésbe.

A fiatalok és a nők hangsúlyosabb bevonása lebonthat olyan társadalmi, gazdasági és politikai akadályokat, melyekkel az elszigetelt polgárok szembesülhetnek. A fiatalok és a nők gyakran jobban átélik és érzik az éghajlatváltozásból fakadó fenntarthatósági döntések közvetlen és hosszú távú hatásait, valamint nagyobb valószínűséggel állnak ki méltányos megoldások mellett. A fiatalok bevonása kifejezésre jutattja az új generációk által az éghajlatváltozással kapcsolatban érzett mély aggodalmat, frusztrációt és reménytelenséget, és ez hozzájárulhat a pozitív megküzdési stratégiák kialakításához. Másrészt a nők gyakran befogadóbb szemléletet képviselnek az éghajlatváltozással kapcsolatos fellépésekben, és a közösség és a család jólétére helyezik a hangsúlyt⁴. Azáltal, hogy ezeket a csoportokat integrálja és középpontjába helyezi a projektek, a fellépés egy befogadóbb és átfogóbb megközelítés kialakítására ad lehetőséget, amely növeli az éghajlat politikák és intézkedések általános hatékonyságát és elfogadottságát a lakosság szélesebb körében.

1.2. Tudományosan megalapozott megközelítés

Miért a tudományos alapú megközelítés?

A Climate Outreach⁵ című kutatás szerint az éghajlatváltozással kapcsolatos célok eléréséhez az országoknak szükségük van a polgárok bevonására a politikai döntéshozatalba. A nyilvánosság bevonása nélkül a kormányok nehezen tudnak határozottan fellépni az éghajlati kérdésekben. A hatékony kommunikáció és a nyilvánosság aktív részvétele elengedhetetlen az érdemi előrelépéshez. **Más szóval, a polgárok beleegyezése és részvétele elengedhetetlen a fenntartható társadalmi változásokhoz.**

A nagyobb társadalmi változásokat, például a fenntarthatóbb fogyasztási minták irányába mutató magatartásváltozásokat azonban nem könnyű megtervezni, és azok különböző helyeken és időpontokban eltérő módon alakulhatnak ki. E társadalmi változások eléréséhez a polgárok többségének hatékony bevonására van szükség, ezért a kommunikációnak elég nyitottnak és befogadónak kell lennie ahhoz, hogy egy közösségen belül minden csoportot elérjen, és ezáltal erősítse a bizalom érzését. Az ilyen inkluzív és bizalomra épülő kommunikáció az éghajlatváltozásra adott válasz egyik kritikus szempontja, amit azonban sajnos gyakran figyelmen kívül hagynak.

³ A fiatalok például az innovatív megközelítések bevezetésével és a társadalmi hálózatok befolyásolására való képességükkel a változás ágenseivé válhatnak közösségeikben. A digitális technológiák és az új kommunikációs platformok felhasználhatók a leszakadó rétegek, különösen a leszakadó fiatalok bevonására.

⁴ Mint köztudott, a nők - gyakran vezető szerepet játszva a családban és a közösségben - elősegíthetik a fenntartható gyakorlatok széles körű elfogadását.

⁵ A Climate Outreach (<https://climateoutreach.org/>) egy brit székhelyű szervezet, amelynek társadalomtudományi szakértőkből álló csapata élen jár az éghajlatváltozással kapcsolatos közvélemény bevonásának megértésében, és vezető gyakorlati szakemberekkel és stratégiákkal együttműködve tanácsot ad és támogatja a kulcsfontosságú szervezeteket és kezdeményezéseket kommunikációs ismeretekkel, eszközökkel, képzéssel és tanácsadással. A szervezet inkább a partnerségen és a gondolatvezetésen keresztül fejti ki hatását, mintsem a megvalósításon keresztül.

A bizalom kiépítése tehát alapvető fontosságú, legyen szó akár az éghajlatváltozással kapcsolatos kutatások bizonyított eredményeinek bemutatásáról, vagy a változtatás lehetőségének kiemeléséről. Bizalom nélkül az elköteleződésre és a kommunikációra irányuló erőfeszítések kudarcba fulladhatnak, mivel az egyének és intézmények kevésbé hajlandóak időt és erőforrásokat fektetni olyan kezdeményezésekbe, amelyeket nem tartanak hitelesnek. Ezért a bizalom megteremtésére és fenntartására kell fektetni az egyik fő hangsúlyt, amikor az el nem kötelezett csoportok bevonására irányuló stratégiákat tervezünk.

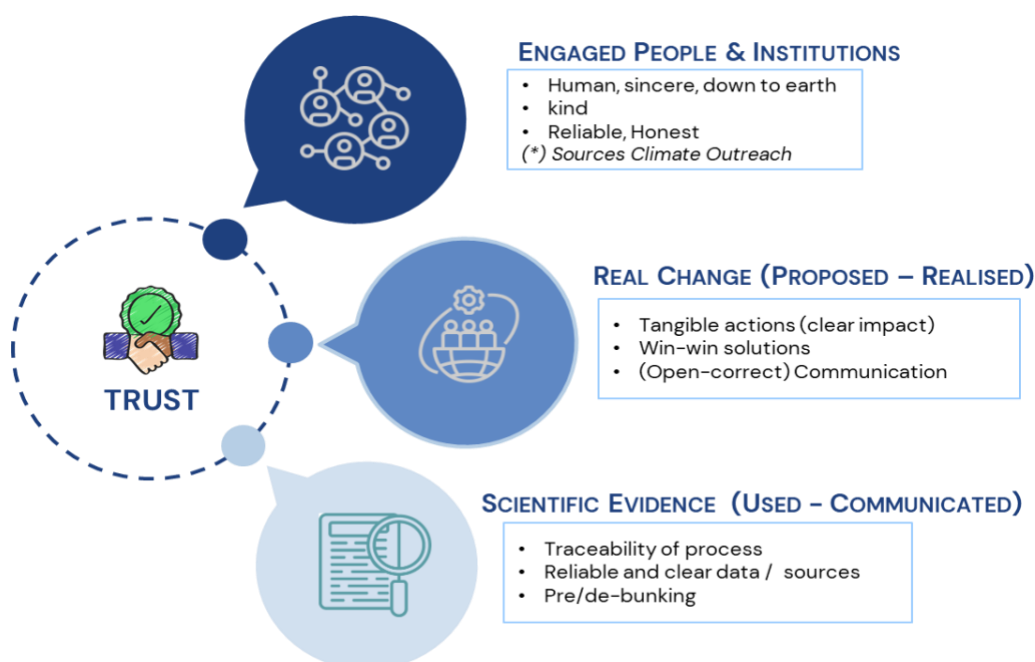
Ebben a keretben **a tudományos alapú megközelítés elfogadása kulcsfontosságú, mivel megbízható ismeretekkel és eszközökkel látja el a polgárokat és az intézményeket**, elősegíti a mélyebb megértést, megakadályozza a hamis információk terjedését, és képessé teszi őket arra, hogy megalapozottan cselekedjenek.

Ez túlmutat az átlátható kommunikáción; szükség van az ötletek tesztelésére és gyakorlati megvalósítására, az előrehaladásról és a kihívásokról szóló rendszeres tájékoztatásra, a nyilvánosság visszajelzési lehetőségeinek megkönnyítésére, valamint a látható, közösség által vezérelt eredményekre. Egy ilyen megközelítés segíti az elvont magyarázatokat kézzelfogható és megvalósítható felismerésekké alakítani.

Összefoglalva: a

megbízható személyek és intézmények (pl. civil szervezetek) fellépése, a hatékony gyakorlati cselekvési módokkal párosítva (pl. a NOPLANETB által finanszírozott projektek) **és a tudományos bizonyítékokra való erőteljes összpontosítással** nagyobb bizalmat és együttműködést lehet elérni, többek között azok körében is, akik jelenleg nem foglalkoznak a kérdéssel (lásd az ábrát).

2. ábra: A tudományalapú megközelítés kulcsa

BIZALOM	Bevont emberek és szervezetek • <i>Emberi, megbecsült, realis,</i> • <i>Kedves</i> • <i>őszinte, megbízható</i>
	Valós Változás (javasolt-elfogadott) • <i>Kézszelfogható célok (realis hatás)</i> • <i>győztes-győztes megoldás</i> • <i>nyitott és őszinte kommunikáció</i>
	Tudományos tények a folyamat követhetősége megbízható és biztos adatok/ források • <i>nyomomnkövethető folyamat</i> • <i>megbízható és tiszta forrás és adatok</i> • <i>tévhitiek, dezinformációk megelőző felderítése és cáfolása</i>

A "tudományos bizonyítékok" kifejezés (a jobb oldali harmadik négyzet) célja, hogy ösztönözze a **kutatási eredmények tanulmányozását és "felhasználását"** a szélesebb körű megértés és a *kritikus gondolkodás* elősegítése érdekében az éghajlati/ökológiai válsággal és az igazságos átmenettel kapcsolatban. Az attitűdök vagy gondolkodásmódok megváltoztatása lehetővé teszi, hogy a közösségek jobban felkészüljenek az életminőséget javító fenntartható megoldások megvitatására és előmozdítására. Ez a következő módokon érhető el: 1) a témával kapcsolatos ismeretek terjesztése⁶, 2) a "tudományos módszerek" alkalmazása a projekttervezés és –végrehajtás órán, valamint 3) a pontos és hozzáférhető kommunikációba való befektetés.

⁶ Ki kell emelni a tudás tág értelmezését is, amely magában foglalja az őshonos tudást (rendszereket) is, amely nem feltétlenül az egyetemeken vagy tudományos intézetekben alakult ki, hanem például empirikusan, helyben, az adott társadalomban egyedileg alakult ki, és ezért különböző kontextusokban is fontos szerepet játszhat.

Kihívások

A kritikai gondolkodás, a tudományos megközelítés és az átlátható kommunikáció integrálása egy projektbe azonban nem könnyű feladat és számos akadályt kell leküzdeni, íme, néhány:

- Általánosságban alacsony tudományos képzettség (pl. alapvető ismeretek és a tudományos módszerek alacsony szintű megértése), ami akadályozza az információk kritikus értékelésének és a bizonyítékokon alapuló megközelítésnek a képességét. Például több felmérés is megerősíti, hogy az antropogén eredetű éghajlatváltozással kapcsolatos tudományos konszenzus 97%-os vagy annál is nagyobb mértékű⁷, míg a polgárok e konszenzusról alkotott elképzelései jóval alacsonyabbak.
- A félretájékoztatás (információs zavar és áltudomány) számos negatív hatást okoz. Csökkenti az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló politikák társadalmi támogatottságát, aláássa a pontos információk közlésére irányuló erőfeszítéseket, és tévhiteket kelt az ellentétes nézetek elterjedtségéről, ami öncenzúrához vezet. Míg a félretájékoztatás általában csökkenti az éghajlati műveltséget, hatásai a politikai spektrumon belül eltérőek, és gyakran súlyosbítják a megosztottságot.
- Az előítéletek és személyes meggyőződések. Akik előítéletesek vagy más ellentétes irányvonalakra vonatkozóan eszméket, meggyőződéseket támogatnak, kevésbé hajlamosak arra, hogy elfogadják a véleményükkel ellentétes tudományos következtetéseket.
- Politikai, gazdasági vagy társadalmi nyomás, amely befolyásolhatja a tudományos kutatást, a finanszírozás elosztását és az eredmények közlését, veszélyeztetve a tudomány semlegességét és objektivitását.
- A tudományos eredmények kommunikációja szintén akadályt jelenthet. A társadalom sokféle emberből áll, akik különböző érdeklődési körrel, információforrásokkal és háttérrel rendelkeznek, de a kommunikáció nem mindig igazodik ezekhez a különböző csoportokhoz.
- Az online elérhető rengeteg éghajlati információ miatt az információ túlterheltséget okozhat, ami megnehezíti a lényeges adatokra való összpontosítást és a megalapozott döntések meghozatalát. Ez azt is megnehezíti, hogy megkülönböztessük a megbízható forrásokat az áltudománytól és a félretájékoztatástól.

⁷ Lásd számos tanulmányt a <https://science.nasa.gov/climate-change/scientific-consensus/> oldalon.

Hogyan fogadjunk el tudományos megközelítést

Egy jobban tájékozott társadalom elérése érdekében, különösen a NOPLANETB kezdeményezések végrehajtása révén a fent bemutatott kihívásokkal történő megbírkózás érdekében, íme, néhány jó tanács. Ezek magukba foglalják a tudományalapú megközelítési stratégiák széles körét.

- Először is, a különböző célcsoportok hatékony bevonása érdekében a kommunikációs stratégiáknak változatosnak kell lenniük. A történetmesélés például összekapcsolhatja az éghajlati tudományt a személyes tapasztalatokkal, míg az olyan vizuális eszközök, mint az infografikák, a "száraz" szöveget könnyebben "fogyaszthatóbbá" teszi a közönség számára. Az interaktív eszközök alkalmazása, például az online szimulátorok vagy műhely beszélgetések vagy nyilvános fórum beszélgetések szintén elősegíthetik a mélyebb elköteleződést (további javaslatokat lásd a 2.2. szakaszban).
- A tények közlése a tényellenőrzési technikák alkalmazásával, elegendő idő befektetéssel, kutató munkán keresztül a források (történetek, tudományos adatok és empirikus bizonyítékok) összegyűjtése, annak mérlegelésével, hogyan lehet azokat a szélesebb nyilvánosság számára vonzó formában hozzáférhetővé tenni.
- A széles körű egyetértés elérése anélkül, hogy az embereket nagyszámú adatokkal és elméletekkel árasztanánk el. A népszerű tudomány egyszerű és közérthető nyelvezetet használ az éghajlatváltozással kapcsolatos alapvető tudományos fogalmak magyarázatára, segítve a nyilvánosságot a kérdés fontosságának és következményeinek megértésében.
- A félretájékoztató elleni küzdelem egyik módja lehet a kritikus gondolkodást elősegítő tartalmak és üzenetek kidolgozása. Ebben a tekintetben az egyik kulcsfogalom a téma "megágyazása". Ezzel a módszerrel, már a legelején világossá tesszük a definíciókat, hogy mi a tényekkel alátámasztott és mi az ismeretlen elem, és hogy a tudomány nem statikus, a megfigyelések és kutatások hozhatnak új eredményt, tehát az eredmények nincsenek kőbevésvé. Mind ez megelőzheti az ellenvetéseket és a félretájékoztatót.

⁷ Lásd számos tanulmányt a <https://science.nasa.gov/climate-change/scientific-consensus/> oldalon.

Tekintettel arra a mítoszra, hogy az egyéni cselekvések jelentéktelenek az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, a tudományos alapú kommunikáció ellensúlyozhatja ezt az egyéni viselkedés kollektív hatásáról szóló adatok bemutatásával, például azzal, hogy az energiatakarékos gyakorlatok széles körű elfogadása jelentősen csökkentheti a szén-dioxid-kibocsátást. Az olyan kezdeményezések, mint a tényellenőrző weboldalak és az oktatási kampányok sikeresen megcáfolták a hasonló mítoszokat, bizonyítva az egyértelmű, bizonyítékokon alapuló tájékoztatás erejét.

- Kulcsfontosságú a kritikus gondolkodás, a kíváncsiság és az információforrások gyökereinek vizsgálata annak megállapítása érdekében, hogy melyek tekinthetők valóban hitelesnek. Ebben a tekintetben fontos annak felismerése is, hogy egy adott tudományágban a szakértelem bizonyított, konkrét tapasztalatot igényel. Az, hogy valaki tudós egy adott területen (pl. vegyészek), nem jogosítja fel arra, hogy jelentős következtetéseket vonjon le olyan területeken, ahol nincs speciális szakértelme (pl. klimatológusok).

A tudományos műveltség és a kritikai gondolkodás előmozdítása számos oktatási programmal és forrással érhető el. Az iskolákkal való partnerségek, amelyek célja az éghajlattal való beépítése a tantervbe, a tudományos kutatás alapjait oktató online kurzusok, valamint a szakértők nyilvános előadásai vagy webináriumai mind-mind elősegíthetik az klímavédelemmel kapcsolatos információk megértését és kritikus elemzését.

- Végül pedig az igazságos átmenet elmélet elfogadtatásának előmozdítása érdekében, el kell ismerni azt, hogy a megküzdésre és alkalmazkodásra⁸ hozott intézkedéseknek negatív társadalmi hatásai is lehetnek. Ez folyamatos figyelmet igényel a társadalmi igazságtalanságok értékelése és kezelése tükrében. Az éghajlat és az ökológiai témák iránt nem különösebben érzékeny polgárok és intézmények bevonásakor ez kihívást fog jelenteni.

Az igazságos átmenet megközelítése olyan kezdeményezésekben érhető tetten, mint az Európai Unió igazságos átmenet mechanizmusa, amely pénzügyi támogatást és képzést nyújt a szén-dioxid-intenzív iparágakból a fenntartható foglalkoztatási ágazatokba átálló munkavállalók számára. Ez biztosítja, hogy a klíma politikák ne érintsék aránytalanul a kiszolgáltatott közösségeket, és támogatja a zöld gazdaság előnyeinek igazságos elosztását.

Ezen elvek alapján a **NOPLANETB arra ösztönzi a civil szervezeteket, hogy két kulcsfontosságú szempontba fektessenek be a fellépéseik hatékonyságának növelése érdekében:**

- a javasolt intézkedés fontosságát és az azonosított probléma jelentőségét a közösség számára példákkal illusztrálva kell bemutatni.
- Valamint a pozitív hatás kifejtése, hogy az akció milyen pozitív hatással lesz a közösségre.

Fontos tisztázni, hogy a "közösség" kifejezés itt tágabb értelemben értendő: utalhat egy adott terület lakóira, egy virtuális közösségre, a lakosság egy bizonyos szegmensére stb. Ezért minden javasolt projektnek ki kell fejtenie, hogy mit mond a tudomány a vizsgált problémá(k)ról, és hogy a várható hatás milyen döntő jelentőségű a célközösség számára (lásd az alábbi képet).

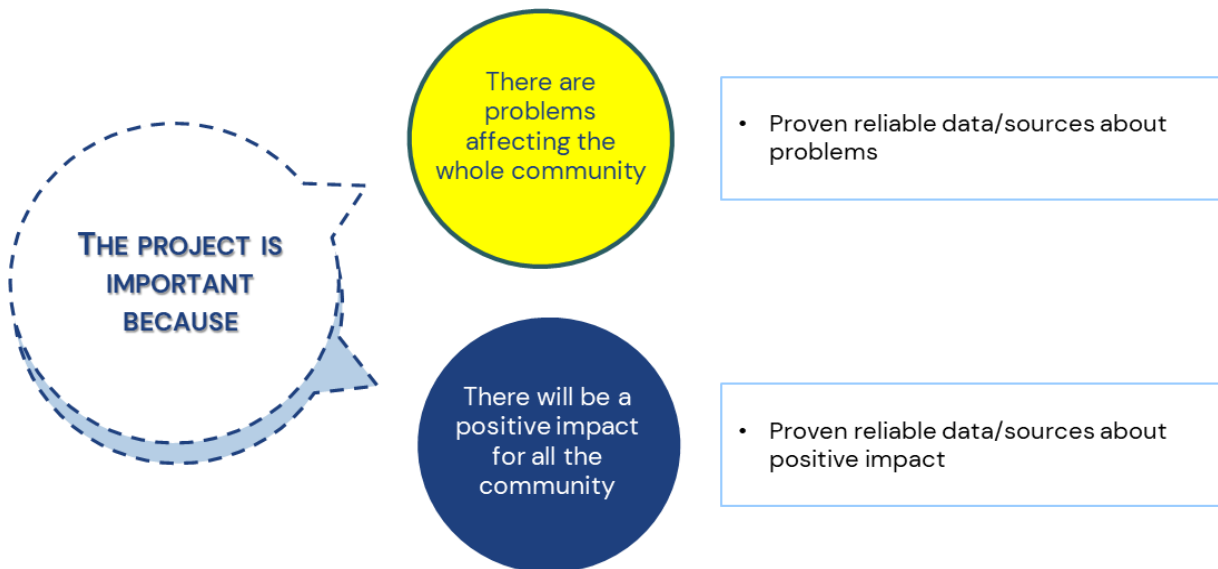
⁸ A mérséklési intézkedések az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vagy megelőzésére irányuló intézkedéseknek minősülnek, amelyek célja a jövőbeli éghajlatváltozási hatások mértékének korlátozása (azaz annak elkerülése, amit nem tudunk kezelni). Az alkalmazkodási intézkedések olyan intézkedések, amelyek célja a társadalmi, gazdasági és környezeti gyakorlatok kiigazítása az éghajlatváltozás már bekövetkezett vagy várhatóan bekövetkező negatív hatásainak minimalizálása érdekében (azaz annak kezelése, amit nem tudunk elkerülni).

A tudományalapú megközelítés elfogadása nem csupán a bizonyítékok felhasználásáról szól, hanem arról is, hogy erősítsük a közösségeket egy mindenki számára átlátható, inkluzív és hatékony kommunikációval.

A bizalom kiépítésével, a kritikus gondolkodás elősegítésével és a specális igények megcélzásával érdemi fellépést tudunk kezdeményezni az éghajlatváltozással kapcsolatban. A NOPLANETB felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy fogadják el ezt a megközelítést, és járuljanak hozzá a fenntartható és méltányos jövőhöz.

Érdemes átgondolni hogyan lehet e két kulcskérdést világosan és hatékonyan megválaszolni, és ezáltal széles körű konszenzust kialakítani (lásd az alábbi táblázatot).

3. ábra: A legfontosabb vizsgálati kérdések

A projekt fontos, mert.....	...az az egész társadalmat (szűkebb-tágabb környezetünket) érinti	hiteles adatok és források vannak a problémáról
	...pozitív hatása lesz a társadalomra (szűkebb-tágabb környezetünkre)	hiteles adatok és források vannak a pozitív hatásról

táblázat: Magyarázat a fő vizsgálati kérdésekre

Kulcskérdés	Javaslatok
Miért fontos az beazonosított probléma (beleértve azt is, hogy milyen források állnak rendelkezésre ennek bizonyítására)?	A profitorientált szereplők esetében a profittermelés egyszerűen a hatékonyság megfelelő bizonyítékának tekinthető (akár helyes, akár nem). Azokon a területeken azonban, ahol más emberek erőforrásait kezelik, mint például a nonprofit szektorban, döntő fontosságú, hogy konkrét bizonyítékot szolgáltatassanak a javasolt beavatkozás fontosságáról (relevanciájáról). Ezért a nonprofit fellépéseknek a "közösség előtt álló problémák (vagy hiányosságok)" köré kell összpontosítaniuk, és - különösen az olyan megosztó témák esetében, mint az éghajlatváltozás - egyértelmű, megbízható információforrásokkal kell alátámasztaniuk (pl. kontextusba helyezett adatok, hiteles források, hiteles kulcsinformátorok), amelyek bizonyítják a projekt által kezelni kívánt hiányosságokat.
Miért kézzelfoghatóak az eredmények (hogyan és kinek)?	Az elméleti tudás és a gyakorlati alkalmazás közötti szakadék áthidalása kulcsfontosságú. Pusztán az elméleti ismeretek birtoklása nem elegendő, azokat hatékonyan alkalmazni is kell. A gyakorlati alkalmazás nem kizárólag tudományos, hanem inkább biztosítja, hogy a cselekvés kézzelfogható (mennyiségi és minőségi) előnyei körvonalazódjanak. Annak bemutatásához, hogy az intézkedés miért javítja a közösség jólétét és életminőségét, elengedhetetlen a megbízható információforrások hatékony azonosítása és felhasználása. Egy sikeres, tudományos alapokon nyugvó kezdeményezésre példa a "Stockholm város

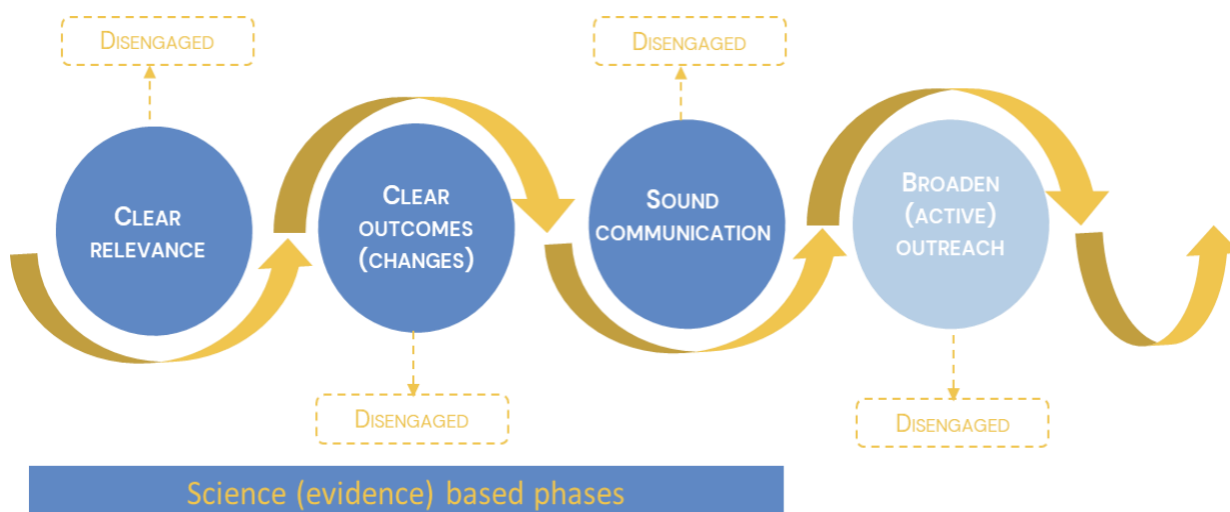
	éghajlatvédelmi cselekvési terve⁹ ". Az átfogó adatelemzés és a nyilvános konzultációk integrálásával a város hatékonyan csökkentette a szén-dioxid-kibocsátást, miközben széles körű társadalmi támogatást szerzett. Ez a megközelítés jól példázza, hogy a világos, bizonyítékokon alapuló stratégiák és az aktív közösségi szerepvállalás hogyan vezethetnek jelentős környezeti és társadalmi előnyökhöz.
--	--

Amellett, hogy el kell magyarázni, miért fontos a javasolt intézkedés, és mit fog elérni a célközönség számára, azt is alapvetően fontos, hogy milyen kommunikációs stratégiákat alkalmazzunk. Ezt a 2.2. szakaszban részletezzük.

⁹ <https://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/tema/klimat/Climate-Action-Plan-2020-2023.pdf>

"Tudományos alapú" megközelítés és a közönség elvonatkoztatása

Amint azt korábban említettük, a "tudományos alapú" megközelítés azt ajánlja, hogy a szélesebb közönség elérése érdekében a felkészülési szakaszra összpontosítsunk és fektessünk nagy hangsúlyt. Az **elemzés középpontjában mindig a célközönségnek kell állnia, melynek célközönsége a téma iránt NEM elkötelezettek**. E célközönséghez kell igazítani a háttérkutatást, a kommunikációs stratégiát, amint azt a következő ábra is szemlélteti.

Nem elkötelezettek		Nem elkötelezettek			
Reális relevancia	Reális elvárások	Helyes kommunikációs módszer	magasabb számú (aktív) elérés és bevonás		
	nem elkötelezettek		nem elkötelezettek		
Tudományos (bizonyítékon) alapon történő megközelítés					

4. ábra: Fókuszban a nem elkötelezett közönség

Az alábbi táblázat a különböző fázisokra vonatkozó javaslatokat vázolja fel, amelyek segíthetnek a projektek tervezésénél és végrehajtásánál.

2. táblázat: Tippek a hatékony tudományos alapú projekttervezés és -irányítás javítására

Fázisok	Tedd!	Ne Tedd!
---------	-------	----------

Fontosság vagy jelentőség	<u>Elsődleges célok meghatározása</u> Gyűjtsön megbízható tudományos forrásokat az elsődleges célokról és azok részterületeiről.	Ne fejezze be a kutatást, adatgyűjtést, amíg elegendő és megbízható információ/adat áll rendelkezésre a javasolt projekt/célok magyarázatához/megvalósításához.
	<u>A megvalósítandó célt helyezze kontextusba</u> Határozza meg egyértelműen a problémát, és kapcsolja össze a rendelkezésre álló magyarázatokkal. Az elkészített anyag vagy téma tartalmazzon (kutatás során használt) forrás hivatkozásokat, amelyek bizonyítják a téma(k) fontosságát, a pozitív következményeket és a negatív hatásokat.	Ne válasszon ki egy olyan kérdés vagy problémakört, amely túlságosan széleskörű, elvont vagy nem kapcsolódik ahhoz a megvalósítandó célhoz, illetve annak környezetéhez. Ne tartalmazzon túl sok részletet vagy túl sok adatot, amelyeket a szélesebb közönség nem fog könnyen befogadni. Ne tartalmazzon erősen megosztó adatokat/információkat anélkül, hogy lehetővé tenné az információk különböző nézőpontjainak magyarázatát.
A megvalósítandó cél legyen világos, egyértelmű és változást előrevetítő	<u>A fő és alcélok kidolgozása</u> Határozzon meg reális, bizonyítottan előnyös eredményeket, amelyeket a szakirodalom, a tudósok és más megbízható bizonyítékok támasztanak alá. Ugyanakkor azt is vázolja fel, hogy milyen téves vagy hamis információk keringenek a témával kapcsolatban.	Ne legyen túl ambiciózus. Reálisan mérje fel a rendelkezésre álló időt és erőforrásait a cél elérése érdekében. A legfontosabb, hogy miért kell a polgároknak/intézményeknek támogatniuk a célkitűzésünket.

Fázisok	Do	Ne!
Tiszta és közérthető kommunikáció	<u>A célok végrehajtása (és lezárása)</u> Fontos a folyamatos, tiszta és közérthető kommunikáció a projekt ciklus egész időszaka során, de különösen a projekt kezdetén. A célokról, azok jelentőségéről szóló tájékoztatók, híradások hatnak az egyénekre, amely változást indíthatnak be a személyes viselkedésben, amely hatással lehet területi vagy országos intézményi szintre is. Ismételten itt is fontos megjegyezni a tudományos megközelítést, azaz a hitelesség fontosságát. Ahol megvalósítható, eseti jelleggel tudományos fórumokon, előadásokon pro és kontra érveket felsorakoztató eseményeken való részvétel, mindezzel elősegíthető a kritikus gondolkodás fejlesztése.	Ne becsülje alá tiszta, hiteles és folyamatos kommunikáció fontosságát. De ne terhelje túl számokkal, adatokkal a célközönséget - különösen, ha azok nem a megvalósítandó célhoz kötődnek -. Ne válasszon olyan kommunikációs stratégiát, ami megosztja az embereket, zavart, dezinformációt okozhat, vagy akár csökkentheti az elkötelezettséget.

1.3. Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

A férfiakat és a nőket az éghajlatváltozás hatásai másként érintheti, mindez következik a hagyományos szerepek, a társadalmi elvárások és a megélhetési problémákból fakadóan. Globálisan nézve ezt a kérdéskört, ez hatványozottan jelen van a világ szegényebb országaiban az úgynevezett "globális délen", ahol a nők sebezhetőbbek. A nők jellemzően alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek, kevésbé férnek hozzá hitelhez és kevesebb a magas vezetői pozíciót betöltő nők aránya, így korlátozottan rendelkeznek az erőforrások felett, mind ez azonban az éghajlati hatásokkal szembeni érzékenységet növeli.

A férfiak és a nők világszerte hasonló mértékben aggódnak az éghajlatváltozás negatív hatásai miatt, azonban főként a gazdagabb országokban nemek szerinti különbségek tapasztalható. Például a 11 vizsgált fejlett országból 7-ben a nők nagyobb valószínűséggel tekintik az éghajlatváltozást komoly problémának, mint a férfiak és ők jobban aggódnak a személyes biztonságukért, valamint úgy vélik, hogy jelentős életmódbeli változtatásokra van szükség. Németországban a nők 82%-a, míg a férfiak 69%-a aggódik az éghajlatváltozás negatív hatásai miatt. Az Egyesült Államokban, Svédországban, az Egyesült Királyságban, Dél-Koreában, Szingapúrban, Tajvanon, Ausztráliában és Hollandiában is Németországi felméréshez hasonlóan kétszámjegyű az eltérés a nők és a férfiak között, tehát a nők nagyobb százalékos arányban aggódnak az éghajlatváltozás negatív hatásai miatt.

Az alacsony jövedelmű országokban az éghajlatváltozás nagyobb százalékos arányban érinti a nőket, aminek a fő megnyilvánulási területei az élelmiszertermelés, mezőgazdaság, a víz- és tűzifagyűjtés, az alultápláltság és egyéb gyermekgondozáshoz kapcsolódó felelősségi körökből fakadó terhek és feladatok, de az egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférés és a gyermekeik alultápláltsággal való küzdelem is közvetve vagy közvetlenül mind növeli a sebezhetőségüket. Figyelembe véve a nemek közötti esélyegyenlőségi szempontokat szükségesnek látjuk a nők ellenálló képességének fokozása érdekében megerősíteni társadalmi szerepüket és ezt kiterjeszteni a klímavédelem területére is. A nemek közötti egyenlőség szempont beemelése az éghajlatváltozással foglalkozó projektekbe fokozhatja azok hatékonyságát; például a dél-afrikai és hondurasi projektekben sikeresen vonták be a nőket a természeti katasztrófák esetén alkalmazandó korai előrejelző rendszerek irányításába. Európában **a nők - különösen a mediterrán régiókban - aránytalanul nagy terhet viselnek az éghajlatváltozás súlyos hatásai miatt**. Ebben a régióban a Föld felmelegedési tendenciája és a Földközi-tenger hőmérséklet növekedése felerősítik egymás hatásait, ami egyre érezhetőbben fejti ki hatásait az ott élő lakosságra. A nők az egyre gyakoribb hőhullámok idején nagyobb valószínűséggel élnek nem légkondicionált otthonokban, valamint nagyobb arányban élnek vízparti, vagy vízforráshoz közeli árvízveszélyes területeken, ami növeli az olyan egészségügyi kockázatokat, mint a koraszülések és a mentális egészségügyi betegségek¹⁰ kialakulása.

¹⁰ A hivatkozásokat lásd a fejezetek végén.

Az éghajlatváltozás a kórokozók által terjesztett (vektorok) betegségek gyakoriságát is növelte, ami hatással van az anyák és újszülöttek egészségére. A társadalmi szerepek egyenlőtlenségei miatt a vidéki gazdaságban dolgozó nőket is hátrányosan érintik az éghajlati veszélyek hatásai, ezért fontos a természeti erőforrásokhoz való hozzáférés biztosítása. A nők oktatásban, nevelésben és gondozásban betöltött szerepe kiemelkedő. A jövő generációijának az éghajlatváltozás elleni fellépésre, a nemek közötti egyenlőtlenségekre vonatkozó oktatásra, valamint a műszaki és tudományos területeken történő nagyobb szerepvállalásra irányuló kezdeményezésekre is szükség van.

A **nők** az éghajlati kihívásoknak különösen kiszolgáltatottak, de mindezek ellenére, vagy épp ebből kifolyólag **egyedülálló módon képesek a változás erőteljes előmozdítóiként fellépni. Összességében elmondható, hogy** a nőknek általában kisebb a karbonlábnyomuk és nagyobb az érdeklődésük a környezetvédelem iránt, és sokan vállalnak kritikus szerepet aktivistaként, mint például Greta Thunberg, Mary Robinson és mások. A női vezetők - a helyi aktivistáktól a vállalati vezetőig - jelentősen javítják a környezetvédelem helyzetét és mind emellett nagyobb a hajlandóságuk a vállalati társadalmi felelősségvállalás érvényesítésére is.

A tanulmányok azt mutatják, hogy a több női vezetővel rendelkező szervezetek jobban teljesítenek a környezeti hatások és a Szervezeti Szociális Felelősségvállalás (angolul Corporate Social Responsibility – CSR) tekintetében. A női vezetés, amely a Covid-19 világjárványhoz hasonló válsághelyzetekben hatékonyabbnak bizonyult, az éghajlati válságkezelésre is kiterjed. A nők bevonása a döntéshozatalba jobb környezetvédelmi irányításhoz vezet, a nők nagyobb arányú képviselője pedig alacsonyabb széndioxid-kibocsátással jár együtt. A kutatások azt is megállapították, hogy a nők magasabb kormányzati képviselője szigorúbb éghajlat-politikát és alacsonyabb CO₂-kibocsátást eredményez¹¹.

Az aktivistaként fellépő nők, különösen a **női környezetvédő vezetők számos fenyegetéssel szembesülnek**, ami megnyilvánulhat szóbeli bántalmazás, megfélemlítés, szexista támadások, de akár fizikai fenyegetés formájában is. A klíma aktivisták, különösen a nők elhallgattatása céljából egyesek a közösségi media egyes platformjain keresztül “gyerekes” viselkedéssel vagy mentális instabilitás vádjával illetik őket. Az éghajlati mozgalmakban betöltött kritikus szerepük ellenére a nők alulreprezentáltak a döntéshozói pozíciókban, az éghajlattal kapcsolatos pozíciók 67%-át férfiak töltik be. Egy másik elemzés szerint a nők részvétele a globális éghajlati tárgyalásokon 30% alatt van. Ráadásul a nők által vezetett környezetvédelmi csoportok a filantrópiái¹¹ finanszírozás mindössze 3%-át kapják, és nehezen férnek hozzá a nagyszabású éghajlatpolitikai finanszírozáshoz. A 2022-es SDG Gender Index¹² azaz a nemek közötti egyenlőségi indexe nem mutat elégséges haladást a nemek közötti egyenlőség terén, különösen az éghajlatváltozási intézkedések területét tekintve. A nők vezető szerepének és döntéshozatali szerepének növelése az éghajlatpolitikában kulcsfontosságú a hatékony éghajlati megoldások és a fenntartható fejlődés szempontjából, ami nemzetközi szinten új hangsúlyt és finanszírozást igényel¹³.

Az emberekben a **sztereotípiák sajnos léteznek, némelyeknél tudatosan vagy a tudat alatt, de működnek (különösen a nemi sztereotípiák), ami megnyilvánulhat az élet számos területein**. Ezért kulcsfontosságú, hogy éberek maradjunk, és következetes erőfeszítéseket tegyünk e sztereotípiák felismerésére és mérséklésére. Ez különösen fontos az éghajlatpolitikai intézkedésekkel összefüggésben¹⁴.

Egyértelmű, hogy az éghajlatváltozás aránytalanul nagymértékben érint bizonyos csoportokat, például a szegény vagy színes bőrű közösségeket. Az interszekcionális (többszörös megkülönböztetés) megközelítés rávilágít arra, hogy a többszörösen sérülékeny identitású egyének, például a szegény színes bőrű nők, még nagyobb hatással szembesülnek. Többszörös megkülönböztetés megközelítés integrálása és a nemek közötti akadályok kezelése az éghajlatváltozási intézkedésekben is alapvetően fontos. A mindenki számára egységes fenntartható fejlődés előmozdításához és az emberek legszélesebb körének eléréséhez az éghajlatváltozás elleni küzdelemben inkluzív¹⁵ és hatékony megoldásokra van szükség.

Követendő elvek:

- **Inkluzív részvétel:** A nők és férfiak egyenlő részvételének biztosítása a projekttevékenységekben és a döntéshozatali folyamatokban. A nemek közötti részvételi arányok nyomon követése és a különböző oldalról érkező hangok, vélemények meghallgatásának lehetővé tétele. *Javasoljuk, hogy határozza meg a projekttevékenységekben és döntéshozatali folyamatokban részt vevő nők*

¹¹ Jótékonykodás, adományozás

¹² <https://redyellowblue.org/sdg-gender-index-2022-equal-measures-2030/>

¹³ See also <https://unfoundation.org/blog/post/five-facts-about-gender-equality-and-climate-change/> for further information on the subject.

¹⁴ Az emberek például gyakran kerülnek a környezetbarát viselkedést a tehetetlenség, a fatalizmus és a hosszú távú következmények megértésének nehézségei miatt, de egy új kutatás egy meglepő visszatartó erőre világít rá. Janet Swim pszichológus és munkatársai vizsgálatai azt találták, hogy a nőkhez kötődő zöld feladatokat végző férfiakat kevésbé biztosan heteroszexuálisnak érzékelik. Ez a hatás, amelyet a követéses vizsgálatok is megerősítettek, olyan valós következményekhez vezetett, amelyek szerint a férfiak elkerülték a férfias zöld viselkedést tanúsító nőket. A kutatók azt javasolják, hogy a környezetbarát viselkedést támogató aktivistáknak és politikai döntéshozóknak figyelembe kellene venniük a nemi szerepeknek és sztereotípiáknak való megfelelés nyomását, mint lehetséges akadályokat. A szervezetek több résztvevőt vonzhatnak, ha különböző tevékenységeket kínálnának, és lehetővé tennék az önkéntesek számára, hogy olyan feladatokat válasszanak, amelyekben jól érzik magukat.

¹⁵ Tágabb értelemben az adott közösségben lévő egyének sokszínűségének és bárminemű különbözőségének elfogadását és megbecsülését, és ezen keresztül az esélyegyenlőség biztosításának egyik legerősebb szintjét jelenti. Inkluzívnak tekinthetünk egy társadalmat, egy közösséget vagy egy intézményt is.

és férfiak megfelelő egyensúlyát, és írja le, hogyan szeretné ezt elérni.

- Specifikus nyelvezetű üzenetközvetítés és kommunikáció (a nemekre és azon belül is az egyes társadalmi csoportokra, korosztályra): Használjon diszkriminációmentes, nem szexista nyelvezetet és képi világot a projektről szóló kommunikációban. Kerülje a nemi sztereotípiák megerősítését, és támogassa a befogadó üzeneteket.

Javasoljuk, hogy külön figyelmet szenteljen (értékelje) a projekt kommunikációjának, beleértve az írásos anyagokat, prezentációkat és vizuális anyagokat. Preferálja a nem szexista, a befogadó nyelvezet és képi világ használatát.

- A nemek közötti egyenlőségi normák figyelembe vétele: A projekttevékenységeken belül szenteljen elegendő figyelmet a nemek közötti egyenlőség normáinak előmozdítására, a nemi sztereotípiák elleni küzdelemre, valamint az egyenlő részvételi és vezetői lehetőségek előmozdítására.

Javasoljuk, hogy a projekt végrehajtása előtt és alatt megfelelő mérlegelési szabályozással biztosítsa a nemek közötti egyenlőségi kritériumokat. Biztosítani kell, hogy ezek a normák jól ismertek legyenek, és az összes érintett szereplő (belső személyzet, önkéntesek, partner szervezetek stb.) egyetértsen velük.

- Ösztönzési elvek, kritériumok a női vezetők, résztvevők bevonására: A projekttevékenységeken belül a nők vezetői szerepének, illetve részvételének ösztönzésére vonatkozó konkrét követelmények kidolgozása és végrehajtása.

Javasoljuk, hogy határozzanak meg célokat a nők vezetői pozíciókban való képviselésére, és nyújtsanak támogatást a feltörekvő női vezetőknek.

- Foglalkozzon a káros nemi sztereotípiákkal azzokat ne hagyja figyelmen kívül¹⁶: Tanulmányok kimutatták, hogy a férfiak nem szívesen tesznek környezetbarát lépéseket, mert félnek attól, hogy nőiesnek tartják őket. A projektnek foglalkoznia kell ezzel a kérdéssel, és olyan eszközöket kell javasolnia, amelyekkel a férfiak számára is pozitívan megerősíthető a környezetvédelmi aktivizmus képe.

Javasoljuk, hogy folyamatosan értékelje a projekt kommunikációját, beleértve az írásos anyagokat, prezentációkat és vizuális anyagokat is, részítse előnybe a sztereotípiák ellen ható, befogadó nyelvezet és képek használatát.

- Együttműködés a nemek közötti egyenlőség területén tevékenykedő más szereplőkkel. A projektek hatékonyságának és érzékenyítés növelése érdekében foglalkozzon ezzel a kérdéskörrel.

Javasoljuk, hogy konzultáljon a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó szakemberekkel vagy szervezetekkel.

További olvasnivalók

A téma alaposabb tanulmányozásához a NOPLANETB a következő forrásokat azonosította:

- <https://unfoundation.org/blog/post/five-facts-about-gender-equality-and-climate-change/>
- <https://www.unepfi.org/themes/climate-change/gender-climate-and-finance-how-financing-female-led-a-vállalkozások vezethetik az embereket és a bolygót a nulla nettó jövő felé vezető utat/>
- <https://europeangreens.eu/resolutions/womensrights-gender-and-climate-change-europe/>
- <https://www.pewresearch.org/short-reads/2015/12/02/women-more-than-men-say-climate-change-will-harm-them-personally/>
- <https://www.unepfi.org/themes/climate-change/gender-climate-and-finance-how-financial-institutions-can-support-a-gender-just-transition/>
- <https://ideas.repec.org/a/eee/poleco/v56y2019icp151-164.html>

¹⁶ Semmibe vesz, elhanyagol. A latin negligere ('elhanyagol, lefitymál') és negligentia ('hanyagosság') átvétele. A latin ige egy ősi neg- (tkp. nec) tagadószo és a legere ('szed, gyűjt, kiválaszt') ige együttese.

2. JAVASOLT MUNKAMÓDSZEREK

Ebben a szakaszban felvázoljuk, hogyan lehet az el nem kötelezett közönséget hatékonyabban elérni, és hogyan lehet a "tudomány" felhasználásával javítani a felvilágosítást. Bár ze a szakasz - az 1. szakaszhoz hasonlóan - a civil társadalmi szervezeteknek szóló kezdeményezések megtervezésére összpontosít, a bemutatott gyakorlatok és ajánlások célja, nem kizárólagosan nekik szól, célja, hogy szélesebb körben is ösztönözzék az éghajlat politikai intézkedésekről szóló közös gondolkodást.

2.1 A Kihívás: Hogyan érhetők el az el nem kötelezett csoportok?

Hogyan lehet bevonni a "tétlen" vagy semlegesen gondolkodó polgárokat és intézményeket?

A. lépés: Az érdektelenség megértése

Amint azt az 1. fejezetben bemutatottuk, a "nem elkötelezettek" kifejezés nem az éghajlatváltozást "tagadókra", hanem a társadalom szélesebb rétegére, hanem a valamilyen okból fakadó érdektelenek csoportját jelenti. Ahhoz, hogy az elzárkózó polgárokat és intézményeket hatékonyan az éghajlat-változási intézkedések középpontjába lehessen állítani, elengedhetetlen, hogy az intézkedés által bevonni kívánt konkrét célcsoportok meghatározásával kezdjük, és mélyrehatóan megismerjük sajátos aggályait, motivációit és a környezetet, amelyben élnek/működnek. Az érdektelen polgárokat több alcsoportba lehet sorolni az elzárkózás konkrét okai alapján. Az alábbi, nem teljes felsorolás segíti a kérdéssel kapcsolatos gondolkodást.

- Álláspont nélküli "tétovázó" egyének: Ebbe a csoportban tartoznak az éghajlatváltozás veszélyeiről és a változtatások lehetőségeiről nem teljesen tájékozottak. Nem rendelkeznek alapvető ismeretekkel az éghajlattal kapcsolatos aggályokról és a politikai intézkedések következményeiről. Például egy munkavállaló, akinek nincs ideje vagy kedve arra, hogy figyelemmel kísérje a környezetvédelmi híreket vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos oktatási forrásokat.
- Gazdasági helyzetük miatt aggódók csoportja: A polgárok aggódnak amiatt, hogy az éghajlat politika negatív hatással lesz a személyes pénzügyeikre. Félnék a szén-dioxid intenzív iparágakban bekövetkező munkahelyvesztéstől vagy az energiaköltségek növekedésétől. Például a mobilitási ágazatban dolgozó munkavállaló, aki aggódik az emelkedő üzemanyagárak miatt, és attól tart, hogy az elektromos járművekre való átállás túlságosan költséges lesz, ami veszélyeztetheti a megélhetését.
- A megszokott életmódjuk feladása miatt aggódók csoportja: Az egyének attól tartanak, hogy az éghajlat politika negatív hatással lesz az életmódjukra, például csökkentett utazási lehetőségeik lesznek, vagy megváltozott étrendjük.
- A változások megváltoztatják kulturális hagyományait: Azok, akik úgy látják, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések ellentétesek hagyományos értékeikkel. Például egy pásztor, aki ellenzi az erdőtelepítési erőfeszítéseket vagy a legeltetés korlátozását a természetvédelmi területeken, mivel ezeket az intézkedéseket a kulturális örökségük és a legelők közötti szezonális állatmozgás hagyományának veszélyeztetéseként értékeli.
- Politikailag befolyásoltak csoportja: Ők valamilyen politikai ideológia által erősen befolyásoltak, különösen a konzervatív nézeteket vallók, akik az éghajlatváltozási intézkedéseket a progresszív politikával összehangoltnak tekintik, és a szabadság elvesztésétől tartanak. Például egy konzervatív szavazó, aki úgy véli, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos politikák veszélyeztetik a személyes szabadságjogokat, és szkeptikusan viszonyul a progresszív politikai pártok által javasolt éghajlatvédelmi intézkedésekhez.
- A kormánnyal vagy döntéshozatali mechanizmussal bizalmatlanok csoportja: Ezek olyan személyek,

akik általában nem bíznak a kormányzati intézményekben, ami szkepticizmushoz vezet az éghajlatpolitikák hatékonyságával és őszinteségével kapcsolatban is. Például egy kisvállalkozó, aki bizalmatlan a kormányzati kezdeményezésekkel szemben, mivel attól tart, hogy az éghajlatpolitika csak egy újabb módja annak, hogy a kormányzat szabályozásokat és adókat vezessen be anélkül, hogy számára valódi előnyökkel járna.

- Rövidlátók csoportja: Ezek olyan emberek, akik a rövid távú előnyöket helyezik előtérbe a hosszú távú előnyökkel szemben, és vonakodnak támogatni olyan politikákat, amelyek azonnali áldozatokat követelnek a jövőbeni jutalmakért. Például egy nyugdíjas, akit jobban érdekel, hogy élvezze a hátralévő éveit anélkül, hogy a régóta fennálló szokások megváltoztatásával járó gondokat kellene megoldania, vagy hogy olyan energiahatékony otthoni fejlesztésekbe fektessen be, amelyek csak a távoli jövőben fognak megtérülni.

- A részvétel vagy beleszólás hiányát érzékelők csoportja: Ezek, azok az egyének, akik úgy vélik, hogy személyes cselekedeteik vagy az éghajlatpolitikák támogatása nem fog érdemi változást hozni a globális éghajlatváltozás kezelésében. Például egy elfoglalt egyedülálló szülő, aki úgy érzi, hogy túlterhelt a napi feladatokkal, és úgy véli, hogy a kis léptékű erőfeszítései, mint például a műanyaghasználat csökkentése vagy a szelektív hulladék gyűjtés jelentéktelenek a globális éghajlati kérdések nagyobb összefüggésében.
- Olyan egyének csoportja, akik nem gondolkodnak globálisan: Ezek az emberek élethelyzetükből fakadón, elszigetelten élnek, ahol kevésbé vagy egyáltalán nem férnek hozzá az információkhoz, nem ismerik a globális állampolgárságra nevelés (GCE) struktúráit. Például a vidéki területeken élők számára a városi környezetben élőkhez képest nagyobb kihívást jelenthet a GCE elköteleződéshez vagy szervezetekhez való hozzáférés.
- A természettől "leszakadt" egyének csoportja: Olyan személyek, akiket egyszerűen nem érdekelnek a környezetvédelmi kérdések, gyakran a természettel való kapcsolat hiánya (vagy vélt hiánya) miatt. Például egy városi lakosok, akik idejük nagy részét zárt térben töltik, és nem érznek közvetlen kapcsolatot a természeti környezettel.

Ezek a kategóriák nem zárják ki egymást, és az egyének több alcsoportba is tartozhatnak, ahol a különböző tényezők életkortól, nemtől, földrajzi elhelyezkedéstől és gazdasági helyzetétől függően eltérő szerepet játszanak.

Végül, az érdektelen vagy el nem kötelezettek csoportjába tartoznak azok, akik különböző okokból kifelől **korlátozottan képesek reagálni**.

táblázat: Példák az éghajlati és környezeti hatásoknak kitettebb, társadalmilag sérülékeny csoportokra

Csoportok
→ Nagyon fiatal gyermekek
→ Idősebb emberek
→ Rossz egészségi állapotban lévő emberek
→ Rosszul mozgó és nehezen megközelíthető emberek
→ Rossz lakhatási / bérleti jogviszonnyal rendelkező emberek
→ A zöld infrastruktúrával nem rendelkező területeken élők
→ Szociálisan elszigetelt emberek
→ Rászoruló / nélkülöző emberek

B. lépés: A célcsoport azonosítása

A célirányos megközelítés különösen fontos, ha az éghajlati témákról szóló tájékoztatás növelésére törekszünk. Ez jelentős befektetést igényelhet a tervezési szakaszban, hogy civil szervezetek olyan megvalósítható tevékenységeket dolgozzanak ki, amelyek hatékonyan bevonják a kívánt célcsoportot. A civil társadalmi szervezetek tevékenységeinek megtervezésekor a kezdetektől fogva a részvételen alapuló megközelítés rendkívül fontos.

Az elszigetelt csoportok bevonása átfogó kutatással és közösségi konzultációkkal kezdődik, hogy azonosítani lehessen a részvétel egyedi akadályait és ösztönzőit. Azáltal, hogy a civil szervezetek aktívan bevonják ezeket az érdekelt feleket a tervezési folyamatba, biztosíthatják azt, hogy a nem elkötelezett polgárok és intézmények sajátos igényeinek, meggyőződésének, aggodalmainak és felfogásának megfelelően történjenek.

Ennek érdekében a következő módszereket és tippeket javasoljuk:

- Kezdeti kötelezettségvállalás és kutatás. A folyamat első lépése az alapos közösségi felmérés és az érdekelt felek feltérképezése. Ez magában foglalja az elzárkózó polgárok és intézmények azonosítását, az elzárkózás okainak megértését, valamint a mindennapi kihívások és prioritások felismerését. Például a rendelkezésre álló dokumentáció elemzése segítségével kvalitatív adatokat lehet gyűjteni az említett csoportok éghajlatvédelmi és fenntarthatósági kezdeményezésekkel kapcsolatos felfogásáról és hozzáállásáról, vagy fókusz csoportos interjúkat lehet készíteni a közösség vagy az intézmények képviselőivel. Az összegyűjtött információk, vélemények olyan intézkedések megtervezését segíthetik elő, amelyek nemcsak relevánsak, hanem a célközönség értékeivel és aggodalmaival is összhangban vannak.
 - Közös alkotás és együttműködésen alapuló megvalósítás. A kezdeti kutatás befejezését követően különböző platformokon keresztül megvalósítható interaktív egyeztetések, tájékoztatók, vagy például műhelybeszélgetéseken keresztül bevonjuk a cselekvés hatókörébe a nem érintett polgárokat és intézményeket. Az ilyen kezdeményezések lehetőséget biztosítanak a résztvevők számára, hogy kifejtsek ötleteiket, preferenciáikat és aggályaikat. Ezzel a módszerrel biztosíthatjuk azt, hogy a tervezett tevékenységek hasznosak, célirányosak és gyakorlatiasak legyenek. A gazdaságilag érintett egyének részére, -akik jelentős célcsoportot alkotnak - például műhelyvitákon keresztül olyan tevékenységek megvalósításának módjait lehet megvizsgálni, amelyek egyértelmű gazdasági előnyöket mutatnak, mint például a közüzemi számlákat csökkentő energiatakarékosági kezdeményezések vagy munkahelyeket teremtő helyi megújuló energiaprojektek. Hasonlóképpen, a kulturális hagyományaikat féltő csoportok esetében olyan javaslatokat lehet megvitatni, tiszteletben tartják és integrálják a tradíciót, de a fenntarthatóság erősítése mellett nem pedig kulturális örökségüket aláásva (pl. a távoli területeken a fenntartható turizmus fejlesztésének előnyeit ismertetve).
- A helyi önkormányzati, vállalati, egyesületi vagy kulturális vezetők bevonásával (a hatalmat gyakorló szereplők) például olyan szövetségeket lehet kialakítani, amelyek előmozdíthatják a sikeres végrehajtást.

Néhány gondolat az éghajlati szorongásról

Fontos szempont az "éghajlati szorongás" - az éghajlatváltozás veszélye okozta szorongás - és az élhető és fenntartható jövő újragondolásának szükségessége. A környezetvédelemről és az éghajlatváltozásról alkotott elképzeléseinket a viták, eszmecserek alakítják. Eerre való tekintettel elengedhetetlen, hogy olyan stratégiákat tervezzük meg, amely figyelembe veszi az egyénekre és az intézményekre gyakorolt hatásokat. A kampányoknak úgy kell kezelniük az éghajlattal kapcsolatos aggodalmat és azok emberekre gyakorolt hatásait, hogy egyensúlyt teremtsenek a jelenlegi valóság és a fenntartható jövő víziójának bemutatása között. Az éghajlatváltozás negatív hatásai hosszú távon kezelhetők, és az erőfeszítéseknek a pozitív cselekvésre irányuló gondolkodásmód kialakítására kell irányulniuk. A cél az, hogy a polgárok olyan új generációját hozzuk létre és támogassuk, akik a fenntartható jövőbe vetett meggyőződésükben erősek, motiváltak és készen állnak arra, hogy részt vegyen az éghajlatváltozásról és a környezetvédelemről szóló nyilvános vitában.

Az éghajlattal kapcsolatos aggodalom az embereket – főként a fiatalokat – demotiválhatja és tétlenséghez vezetheti; ezért létfontosságú, hogy az éghajlatváltozásból fakadó jelen és jövőképről szóló viták során jelen legyen egy megoldásokról szóló, erőt adó vízió felvázolása. A közösség ellenálló és alkalmazkodó képességét hangsúlyozó történetek, a környezeti károk helyreállításáról szóló esettanulmányok, valamint az egyéni és csoportos megmozdulásokat elmesélő történetek segíthetnek az éghajlati szorongás enyhítésében. Tovább erősítheti a pozitív vélekedést például a helyi megújulóenergia projektek kézzelfogható eredményei. Ezek mind reményt és célt adnak az egyén és a közösségek számára.

C. lépés: Elkötelezettség megszerzésre irányuló stratégiák az bizonytalanok számára

A cél az éghajlatváltozás és a környezetvédelem legalább egy fontos aspektusának kiemelésén keresztül a bizonytalanok figyelmének felkeltése, mind ezt a bizalomépítésre és a figyelemfelkeltésre összpontosítva. Fontos, hogy új módokat találjunk a bevonásra és a tájékoztatásra, különösen az olyan intézkedésekkel, politikákkal vagy változásokkal kapcsolatban, amelyek szélesebb körű aggodalmakra vonatkoznak, mint például a pénzügyek.

Az elzárkózó polgárok és intézmények bevonása érdekében a projekteknek igazodniuk kell az érdekeikhez és közvetlen előnyöket kell nyújtaniuk. A kommunikációnak hangsúlyoznia kell, hogy egy adott intézkedés vagy politika milyen konkrét előnyökkel járhat, különösen a méltányosság és a zöld átállással kapcsolatos aggodalmak kezelése szempontjából. Például a hulladékcsökkenéssel kapcsolatos műhelytalálkozókkal párosított közösségi szemétgyűjtési rendezvények vonzóak lehetnek az érdeklődők számára. A közüzemi számlákat csökkentő energiahatékonysági programok gazdaságilag motivált csoportokat vonzhatnak, míg a városi kertészeti kezdeményezések a helyi élelmiszerbiztonságra és a zöldterületekre összpontosítókat vonzhatják.

A megfelelő nyelvezetű üzenet is kulcsfontosságú a különböző csoportok bevonásában. Vegye figyelembe, hogy a célközönség mely kifejezéseket és fogalmakat tartja relevánsnak vagy motiválónak, szemben azokkal, amelyeket irrelevánsnak, átpolitizálnak vagy nem vonzónak tarthat. Egyesek

például az "éghajlati kockázatok" kezelésére irányuló felhívást meggyőzőbbnek találhatják, mint a "környezetvédelemre" való felhívást. A kezdeti kutatási és bevonási folyamat részét képezheti a célközönséget jobban megszólító nyelvezet tesztelése és finomítása.

Ezen túlmenően, kezdje azt szűk, helyi perspektívából, és fokozatosan terjessze ki a vitát regionális és globális szintre. Kezdje a mindennapi életet közvetlenül érintő kérdésekkel, például a levegőminőséggel vagy a vízvédellel, hogy a tágabb értelemben vett éghajlati vitákba való bekapcsolódást lehetővé tegye. Például a magas szennyezettségű városi területeken a levegőminőség javítására irányuló kezdeményezések elvezethetnek a gépjárművek károsanyagkibocsátásának csökkentéséről és a tömegközlekedés ösztönzéséről szóló beszélgetésekhez. A tengerparti közösségekben a tengerpartok eróziójával kapcsolatos aggodalmak kezelése átvezethet a tengerszint emelkedéséről és a globális éghajlat-politikáról szóló vitákhoz. A helyi hatások és a globális kérdések összekapcsolásával, idővel a szélesebb körű éghajlatvédelmi fellépés megértése és támogatása is erősödhet.

4. táblázat: Példák a különböző leszakadó csoportokra és azok egyedi prioritásaira szabott projektötletekre

Célcsoport	Projekt ötlet	Előnyök
Gazdaság miatt aggódók - olyan polgárok, akik aggódnak amiatt, hogy az éghajlat-politika negatív hatással lesz a személyes pénzügyeikre.	Energiatakarékossági workshopok és támogatások	Alacsonyabb közüzemi számlák, munkahelyteremtés
	Zöld üzleti tanúsítási programok	Vonzza a környezettudatos vásárlókat
Kulturális konfliktus miatt aggódók - azok, akik úgy látják, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések ellentétesek a hagyományos értékeikkel.	Fenntartható örökségturizmus	A kultúra megőrzése, a helyi gazdaság előmozdítása
A természettől eltávolodók - olyan személyek, akiket egyszerűen nem érdekelnek a környezeti kérdések, gyakran a természettel való kapcsolat hiánya (vagy vélt hiánya) miatt.	Környezetbarát technológiai innovációs versenyek	Felkelti az érdeklődést, elősegíti az innovációt
Bizalmatlanok a kormányzattal szemben - olyan egyének, akik általában nem bíznak a kormányzati intézményekben, ami szkepticizmushoz vezet az éghajlat-politikák hatékonyságával és őszinteségével kapcsolatban.	Közösségi alapú megújuló energia projektek	Energiafüggetlenség, helyi felhatalmazás

Példák az elkötelezettségre

A civil szervezetek változatos és kreatív stratégiákat alkalmazhatnak a "nem elkötelezettek bevonására". Az alábbi példák felsorolása nem normatív és nem teljes, de célja, hogy felvázolja az elköteleződés különböző belépési pontjait:

- Viselkedépszichológia – konkrét példákon keresztül: Az elzárkózó csoportok bevonása az éghajlatváltozással kapcsolatos cselekvésbe hatékonyan érhető el a példamutatással és konkrét megoldások bemutatásával. Gondoljunk egy olyan forgatókönyvre, amikor valaki megpróbálja népszerűsíteni az újrahasznosítást, az energiatakarékosságot vagy más mikrokörnyezetvédelmi intézkedéseket otthon, az

iskolában vagy a munkahelyén, de szkepticizmusba ütközik az ilyen apró intézkedések hatásával kapcsolatban. A kezdeti ellenállás ellenére a magatartásformák következetes bemutatása fokozatosan megváltoztathatja a felfogást, és másokat is részvételre ösztönözhet. Ezt a jelenséget alátámasztják azok a tanulmányok, amelyek azt mutatják, hogy a kis, megfigyelhető intézkedések idővel szélesebb körű viselkedésbeli változásokat katalizálhatnak. A szociálpszichológiai kutatások azt mutatják, hogy az emberek nagyobb valószínűséggel fogadnak el olyan viselkedési formákat, amelyeket másoktól látnak, különösen, ha ezeket az egyéneket hasonlóknak vagy hitelesnek tartják. A fenntartható gyakorlatok - például az újrahasznosítás vagy a műanyaghasználat csökkentése következetes bemutatásával fokozatosan befolyásolhatunk másokat is, hogy kövessék azokat¹⁷. Még a kisebb jelentőségű intézkedések is jelentős hatással lehetnek, ha széles körben elfogadják őket, és pozitív környezeti változások hatását idézik elő.

5. táblázat: A példákon keresztül történő "tanítás" stratégiái

Tippek
→ Kezdje a konkrét és egyszerűbb példák bemutatásával, majd térjen át az absztraktabb vagy összetettebb példákra, amint kialakult az alapvető megértés.
→ Használja a különböző tulajdonságokkal rendelkező példák széles skáláját.
→ Ösztönözze az egyéneket és az intézményeket a példák közötti kapcsolatok és különbségek feltárására.
→ Biztosítson lehetőséget az egyének és intézmények számára, hogy saját példákat hozzanak létre, egy koncepcióra, akár személyes tapasztalatok bevonásán keresztül.

- A közösségi csoportok (pl. közösségi alapú szervezetek, kistérségi egyesületek, vallási alapú közösségek) könnyen mozgósíthatnak sok polgárt, így hatékony belépési pontként szolgálnak a széles közönség, köztük az elszigeteltek eléréséhez. Emellett számos vallási tanítás hangsúlyozza a jelenlegi generáció felelősségét a környezet megőrzésében a jövő nemzedékek számára. Ezért a hitalapú közösségek jelentős befolyásukkal döntő szerepet játszhatnak a környezetvédelemre irányuló fenntartható és befogadó világnézetek kialakításában.
- Kollektív intézkedések a fenntartható fogyasztási minták és az elegendő mennyiség felhasználásának előmozdítására¹⁸. A globális erőforrások fogyasztása folyamatosan növekszik, és az emberiség igénye mára meghaladja a Föld regenerációs kapacitását. Ez a fenntarthatatlan fogyasztás a környezet romlásához, a biológiai sokféleség csökkenéséhez és az éghajlatváltozáshoz vezetett. Az "elégségesség" fogalma egyre nagyobb teret nyer a fenntartható fogyasztás kutatásában. Az alacsony jövedelmű csoportok a korlátozott gazdasági erőforrások miatt természetesen kevesebb terméket fogyasztanak, mint a magas jövedelműek. Ha ezeket a speciális csoportokat célozzuk meg valamilyen kollektív cselekvéssel, akkor hatékonyan csökkenthetjük a fogyasztási lábnyomot. A Párizsi Megállapodás a fogyasztási szint abszolút csökkentésére szólít fel, ami szükségessé teszi az elégséges felhasználási gyakorlatok felé való elmozdulást.

¹⁷ Tekintettel arra, hogy hasznossága attól függ, hogy adott helyen egy adott időpontban milyen a hulladékgazdaság szerkezete.

¹⁸ A beavatkozás e fontos ágazathoz, a mellékletben további információt talál.

6. táblázat: Fogyasztási szokások és elégségesség (pl. élelmiszerek, kozmetikumok, textíliák, energia)

Potenciális céltémák	Lehetséges beavatkozások
→ Viselkedésbeli változás	<u>Projektek típusai:</u> - Nyilvános társadalmi események - A meglévő kiadványok és kutatások hozzáférhetőbbé tétele, egy információs központ létrehozása. - Irodalom előállítása, kutatás - Tudatosságnövelő anyagok vagy termékek, oktatási anyagok előállítása - Médiaesemények <u>Módszerek:</u> - Többszörös eredmény vagy összekapcsolt cselekvés - A kisebbségi/marginális/ sebezhető csoportok /leginkább veszélyeztetett csoportok bevonása, beleértve a nemi alapú kirekesztés figyelembevételét is. - Az együttműködés fokozása - A kritikus kérdésre fókuszálás
→ Politikai változás	
→ Strukturális változás	
→ Változás az ellátási láncban vagy a termék életciklusában	
→ Változás az ügyfél- és fogyasztói kapcsolatokban	
→ Változás a környezetvédelmi ügynökségekben vagy érdekcsoportokban	
→ Változás a kormányzati vagy önkormányzati szolgáltatásokban	
→ Változás a tudományos életben és a médiában	

Egyéni szintű változás: A kollektív lábnyomunk, az energiafelhasználástól a termékfogyasztásig, jelentős. Az egyének azonban még mindig jelentős hatás gyakoroló kapacitással rendelkeznek. A személyes változások előmozdítása pozitívan befolyásolhatja a körülöttünk élők életét, és rávilágíthat jó példákra, mint a jobb egészségi állapot vagy a költségcsökkentés. Gazdasági szempontból az egyik hatékony stratégia a vásárlási szokásokra való odafigyelés. Azzal, hogy tudatosan költekezünk, közösen csökkenthetjük az erőforrásigényes áruk és szolgáltatások iránti keresletet. Emellett a fenntartható termelési gyakorlatok, például a megújuló anyagok használata, a hulladék minimalizálása, valamint a körforgásos gazdaság és a Fairtrade elvek elfogadása alapvető fontosságúak a fenntartható jövő szempontjából.

Az alábbi táblázat azokat a kulcsfontosságú területeket mutatja be, ahol az egyéni változások pozitívan befolyásolhatják a körülöttünk élőket.

7. táblázat: Az egyéni változások lehetséges hatása

Fogyasztáscsökkentő területek	Opciók ¹⁹
Energia - villamos energia	Ház- és vízmelegítés, főzés, világítás, helyiségek hűtése
Energia-fűtés	Épületszigetelés, fűtési és hűtési szokások beállítása
Vízpazarlás	Fürdés, tisztítás, mosás, vízcsapok karbantartása
Élelmiszer	Vásárlás, csomagolás, műanyaghasználat csökkentése, tárolás, fogyasztás, húsfogyasztás csökkentése, helyi, szezonális és etikus vásárlás, helyben fogyasztás (étel-ital).
Üzemanyag	alternatív közlekedési lehetőségek felderítése, figyeljen a károsanyag kibocsátásokra - használja a tömegközlekedést, közös autóhasználatot, gyalogoljon vagy kerékpározzon, ha lehetséges, csökkentse a repülést.
Ruházat	a ruházatának karbantartása, az úgynevezett „Fast Fashion” gyors divat elkerülése, használtruha vásárlás, etikus és fenntartható termékek vásárlása, ruha, cipő, táska, stb. javítás a kidobás helyett.
Hulladék és újrahasznosítás	Válogatás és újrahasznosítás, szerves hulladék újrafelhasználása, javítási készségek elsajátítása.
Tudatosság - Figyelmesség	Kutasson és vásároljon olyan vállalatoktól, amelyek etikus és fenntartható termelési gyakorlatot folytatnak, számolja ki az ökológiai lábnyomát, hogy megértse az erőforrás-fogyasztás hatását, vállaljon önkéntes munkát egy fenntarthatósági cél érdekében.

- Azokra a "rendszerekre és szolgáltatásokra" fókuszálva, amelyekkel a nem elkötelezettek kapcsolatba vannak. Az éghajlatváltozással kapcsolatos kérdésekre jellemzően nem érzékeny személyek bevonása érdekében a civil szervezetek olyan helyszíneken és környezetben szervezhetnek tevékenységeket, ahol a társadalom széles rétegei vannak jelen. Például a külvárosi vagy periférikus területeken található nagy drogériákban,

¹⁹ Amikor ezekkel a lehetőségekkel foglalkozunk, javasoljuk, hogy vegyük figyelembe a 6R filozófiát (Reduce, Reuse, Recycle, Refuse, Rethink, and Repair, a Practical Action – <https://practicalaction.org/> által támogatott), amely a fogyasztót helyezi az átalakítás élére. Bár a jogszabályok vagy a vállalati stratégiák megváltoztatása alapvető fontosságú, fontos kiemelni a fogyasztók hatalmát, mint a változást elősegítő erőt, amely ösztönzi az egyéni cselekvést, és elkerüli azt a feltételezést, hogy az egyénnek minimális hatása van. A 6 „R” az egyéni cselekvéseket irányítja: 1) A fogyasztás csökkentése; 2) A termékek újrafelhasználása és újrahasznosítása; 3) Anyagok újrahasznosítása; 4) A szükségtelen vásárlások elutasítása; 5) Vásárlás előtt gondolja át az igényeket, és 6) Javítsa meg a termékeket ahelyett, hogy újat venne. Más szóval, felerősíti azt az elképzelést, hogy a vásárlási és felhasználási módszer megváltoztatásával az kereskedelmi módszert is megváltoztatjuk.

valamint a tömegközlekedési csomópontokban tartott tájékoztató előadások vagy interaktív kiállítások megszervezésével sokféle közönséget lehet elérni a szokásos bevásárlások során. Emellett a vállalkozókkal való találkozók és műhelytalálkozók szervezése elősegítheti a felelősségtudatot és az innovációt a fenntartható gyakorlatok iránt a vállalkozásaikban. A nagyvállalatokkal való együttműködés a dolgozók és a döntéshozó személyzet érzékenyítését célzó szemináriumok és képzések szervezésében olyan hullámhatást válthat ki, amely a szervezeten belül környezettudatosabb gyakorlatokat ösztönöz.

Más, akár összetettebb beavatkozások is szerepelhetnek, mint például:

- Oktatási partnerségek: Együttműködés az iskolákkal és főiskolákkal, hogy az éghajlatváltozás hatásait és környezetvédelmet beépítsék az oktatásba vagy tanórán kívüli tevékenységekbe.
-
- Egészségügyi és wellness programok: Az éghajlatváltozás hatásait szennyező oktatás és a felelősségteljes életmód beépítése az egészségügyi és wellness kezdeményezésekbe.
 - Önkormányzati képzés: A fenntarthatósággal kapcsolatos műhelytalálkozók és képzések tartása helyi önkormányzati tisztviselők és közösségi vezetők számára.
 - Üzleti elkötelezettség: A helyi vállalkozások bevonása a fenntarthatóság előmozdításába ösztönző programok, fenntartható termékkínálat (például ökológiai és/vagy Fairtrade tanúsítványok révén, a helyi szezonális kínálat hangsúlyozásával), valamint azáltal, hogy arra ösztönzik őket, hogy osszák meg az éghajlatváltozással kapcsolatos információkat vásárlóikkal.

2.2 A kommunikáció, tudományba történő beágyazása

A tudományos megközelítés kifejtése felé történő elkötelezettség

Amint azt az 1. fejezetben kifejtettük, a NOPLANETB-projekt célja, hogy elsődleges célcsoportként bevonja a nem elkötelezett polgárokat és intézményeket, mivel az éghajlatváltozási intézkedések gyakran olyan személyeket céloznak meg, akik már valamennyire elkötelezettek és nyitottak az átállási politikák megfontolására. Ezek az akciók gyakran kínálnak megoldásokat anélkül, hogy kellőképpen elmagyaráznák az előnyöket, ami elidegenítheti a kevésbé tájékozott vagy szkeptikus embereket.

Bár úgy tűnhet, hogy a fő cél az ismeretek bővítése ebben a csoportban, abból a feltételezésből kiindulva, hogy az emberek az információhiány és az ismeretlentől való félelem miatt utasították el a tudományt, ez a feltételezés nem teljesen pontos. A felmérések ugyanis azt mutatják, hogy a több tudományos ismerettel rendelkező személyek általában pozitívabban viszonyulnak a tudományhoz. A tudománnyal szembeni bizalmatlanság azonban gyakran nem az ismeretek hiányából, hanem az üzenet és a hírvívő iránti bizalom hiányából fakad. A legújabb bizonyítékok azt mutatják, hogy azok, akik elutasítják a tudományt, vagy bizalmatlanok iránta, gyakran nem rosszul tájékozottak, hanem inkább azt hiszik, hogy már értik azt²⁰.

²⁰ Lásd: *A tudományhoz szélsőségesebben viszonyuló emberek önbizalommal rendelkeznek a tudomány megértését illetően, még akkor is, ha ez nem igazolt*, (Public Library of Science – Biology, különböző szerzők, 2023. január). Ez a felmérés egy "potenciálisan általános modellt" javasol annak magyarázatára, hogy az emberek miért különböznek a tudomány elfogadásának vagy elutasításának mértékében, nevezetesen,

A fő cél nem csupán az ismeretek bővítése és ezáltal az elkötelezettség javítása, hanem a bizalom és a tényeken alapuló éghajlatpolitika általános megértésének fejlesztése is.

Az elsődleges hipotézis az, hogy az éghajlati intézkedések közérthető módon, tudományos érvekkel történő megerősítése egyértelmű bizonyítékot szolgáltat azok előnyeiről, **különösen a szilárd tudományos bizonyítékok közzétételével és egyértelmű üzenetekkel, amelyek bemutatják, hogy egy adott intézkedés miért fontos**, és milyen hatással lesz az egyének mindennapi életére.

Ez a megközelítés várhatóan a valós, pozitív eredmények bemutatásával elősegíti a magatartás vagy szakpolitikai változásokat a nem elkötelezett polgárok és intézmények körében. Mielőtt azonban elmélyednénk a gyakorlatban, fontos részletezni az elkötelezettség fogalmát.

Az elkötelezettség szintje

Az elkötelezettségnek nem csak egy "dimenziója" van, és a kevésbé érzékeny polgároktól és intézményektől elvárható, hogy más-más szinten lépjenek kapcsolatba a javasolt intézkedésekkel. E célból hasznos lehet megvizsgálni az elkötelezettség különböző szintjeit, amelyeket a szakértők általában a²¹ oldalon osztályoznak, kezdve az alacsonyabb (1. szint) és a magasabb (6. szint) elkötelezettségi szintek között.

hogy minél inkább úgy gondolja valaki, hogy érti a tudományt, annál magabiztosabb lesz annak elfogadásában vagy elutasításában.

²¹ Az "elkötelezettség" különböző taxonómiáit ma "piramisok" formájában dolgozzák ki és mutatják be, az 1. szint az alap, a 6. szint pedig a csúcs. A jelen osztályozás a *DEAR MEAL Guide*, 2022, 64. oldalából származik.

8. táblázat: Az elkötelezettség intenzitása

Az elkötelezettség szintje	Indikátor
①	Véletlen interakció: az akcióval való kapcsolatfelvétel véletlenszerű, médiacikkek, utcai rendezvények, promóciós anyagok vagy hirdetések révén.
②	Tájékozott néző/tudatos néző: 1. A projekt weboldalának, blogjának vagy a közösségi médiának az alkalmi látogatásai révén tudnak az akcióról és annak témájáról. 2. Részt vesz ismeretterjesztő előadáson / oktatási képzésen 3. Releváns közösségi média fiókok követője 4. Érdeklődik és közvetlen kommunikációval is folyamatosan tájékoztat (de kevés elkötelezettséggel).
③	Az akció támogatója : olyan tevékenységeket hajt végre, mint például egy petíció aláírása vagy egy konferencián vagy megbeszélésen való részvétel.
4	Elkötelezett : több különböző rendezvényen is részt vesz, nyilvánosan hirdeti a téma iránti elkötelezettségét, megváltoztatja vásárlói magatartását.
5	Multiplikátor : népszerűsíti a projektet mások számára, módszeresen bevon másokat is a projekt tevékenységekbe.
6	Innovátor : új ötleteket dolgoz ki és valósít meg az akció előmozdítása érdekében, valamint másokat is ösztönöz és bevon az új kezdeményezések és politikák kidolgozásába.

A NOPLANETB projekt csapat véleménye szerint az 1. szinttől a 3. szintig helyezkedik el a nem elkötelezett célcsoport. Különösen a 3. szint az a célszint, ahol a polgárok és az intézmények nemcsak érzékelik az előnyöket, hanem aktívan részt is vesznek a végrehajtott tevékenységekben, és pozitív kölcsönhatásba lépnek velük.

Tudomány és kommunikáció

A javasolt tudományalapú megközelítés **erősebb elkötelezettséget feltételez a pontos, tudományosan vezérelt kommunikációs stratégia mellett**, így erőforrásokat fektet be az éghajlattal kapcsolatos témák általános megértésének javítására, valamint a célközönség felkészítésére a dezinformáció és a hamis információk jobb kezelésére.

Ezért a tudományos alapú projekteknek a következő szempontokat kell figyelembe venniük **kommunikációs stratégiájukban**:

- Népszerű tudomány²². A népszerű tudomány alapvető fontosságú az éghajlatváltozást célzó kommunikációban, mivel növeli a tudatosságot

²² A "népszerű tudomány" kifejezés ebben a dokumentumban arra a folyamatra utal, amely a tudományos ismereteket és felfedezéseket a nagyközönség számára hozzáférhetővé és közérthetővé teszi. A cél a

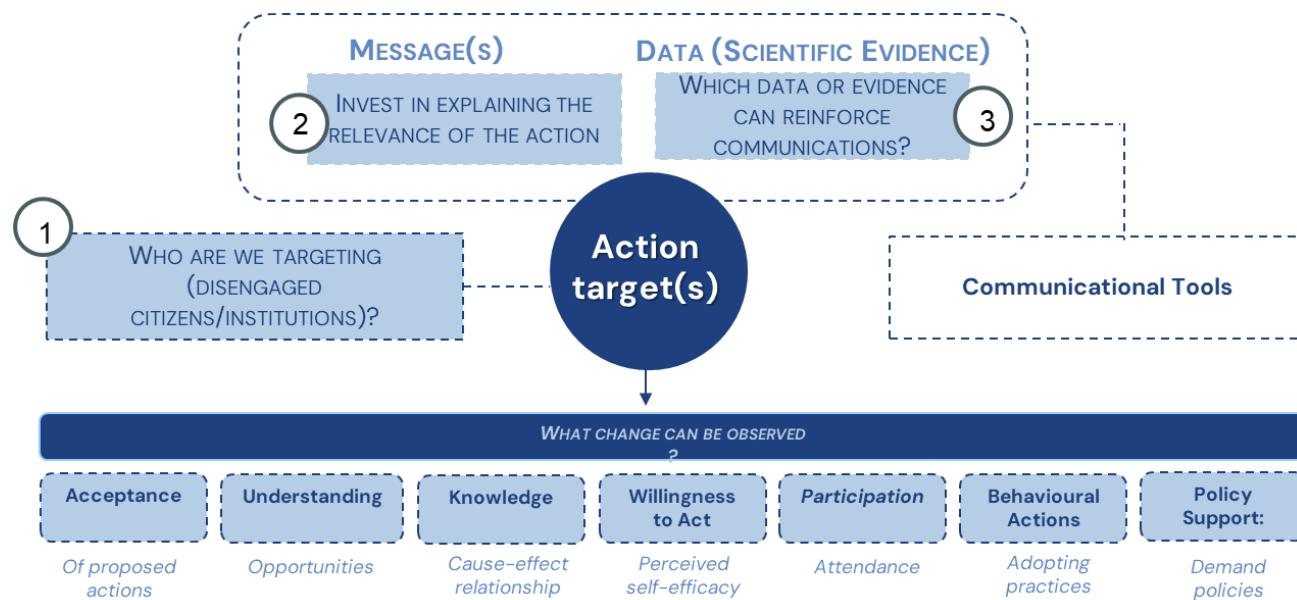
és a megértést azáltal, hogy a nagyközönség számára közérthetővé és elérhetővé teszi az összetett fogalmakat. Többek között áthidalja a formális oktatás által hagyott ismerethiányt, és küzd a félretájékoztatás ellen. Ez a módszer a tudományos forrásoknál várhatóan szélesebb közönséghez eljutva növeli a hozzáférhetőséget, amely a polgárok szélesebb körű bevonásán keresztül fokozza a nyilvános vitát. A pontos, világos és „száraz” tényszerű tartalomközlés nem elegendő a nyilvánosság hatékony bevonásához, így a közérthető kifejtésen alapuló tudományos kommunikáció továbbra is elengedhetetlen, mivel azok segítenek megértetni a polgárokkal a bizonyítékokon alapuló intézkedéseket és támogatólag kiállni azok mellett. Emellett segít a tudományos műveltség és a kritikus gondolkodás elősegítésében, ami elengedhetetlen az olyan globális kihívások értelmezéséhez és kezeléséhez, mint az éghajlatváltozás.

- Az átfogó és megalapozott tudományos ismeretekhez való kapcsolódás. Hozzáférést kell biztosítani a forrásokhoz (megbízható magazinok, blogok, tudományos médiumok, könyvek) a pontos tudományos fogalmak mélyebb megértésének elősegítése érdekében. Ebben a tekintetben a kommunikációs anyagok készítése felerősíthetik az intézkedés eredményét, ha ezeket az anyagokat a pontosságra és az egyértelműségekre összpontosítva dolgozzák ki.
- Átláthatóság és tudományos integritás. Fektessen időt annak biztosítására, hogy a kommunikációs célokra felhasznált adatok és információk megbízhatóak legyenek, és lehetőség szerint szakértők által hitelesítettek. Törekedjen az átlátható és nyílt tudományos megközelítésre, a rendelkezésre álló információk korlátainak bemutatására ezen keresztül a közvélemény bizalmának építésére. A komplex problémák megoldására mutató képesség is szolgálja a tudományba vetett hit erősítését. A dogmák elkerülése érdekében a javasolt helyes hozzáállás annak kifejtése, hogy jelenleg mit bizonyít a tudomány, megemlítve azt is amit nem tud bizonyítani és annak hangsúlyozása, hogy az eredmények ideiglenesek és a jelenlegi tudományos álláspontot tükrözik.
- A kritikus gondolkodás elősegítése. Ahol ez releváns és megvalósítható, a nyilvánosság bevonása a tudományos kutatásba. Szervezzon teret a vitáknak, javasoljon a témához releváns történeteket, buzdítsa az embereket a történetekre való reagálásra, hozzon megbízható szakembereket (például professzorokat, kutatókat) a kritikus gondolkodás és az információk racionális elemzésének ösztönzése érdekében. A részvétel egy ilyen eseményen vélhetően segít az embereknek kritikusan értékelni az állításokat és a bizonyítékokat, ami által csökkenthetők a hiedelmek és félretájékoztatás előfordulása.

A fentiek azt jelentik, hogy az üzeneteknek először az adott célközönségre kell fókuszálniuk, melynek alapos kutatással és hiteles forrásokkal szükséges rendelkezniük, ahogyan azt az alábbiakban vázoljuk.

bonyolult és komplex tudományos magyarázatok egyszerűsítése a lényeges elemeket megtartása mellett, azzal a céllal, hogy tájékoztassa és inspirálja azokat az embereket, akiknek a tudományos, sokszor bonyolult összefüggéseket taglaló szöveg értelmezése nehézséget jelent.

Itt fontos megjegyezni, hogy az elmúlt években a népszerű tudomány fogalma jelentősen fejlődött, amit a technológiai fejlődés és a médiafogyasztás változásai - például a digitális platformok, az adatvizualizáció, a virtuális valóság, a média és a tudósok közötti együttműködés, a polgári tudomány (ahol a projektek a nyilvánosságot bevonják a tudományos kutatáshoz való hozzájárulásba, például a tömeges adatgyűjtésbe) -, valamint az olyan tartalom fejlesztések, melyek a különböző demográfiai rétegek elérését célozza, beleértve a különböző szintű fordításokat és adaptációkat is.

5. ábra: Kommunikációs útvonal

ÜZENETEK		ADATOK / INFORMÁCIÓK (TUDOMÁNYOS BIZONYÍTÉKKAL)				
2) TEGYEN HANGSÚLYT A TEVÉKENYSÉG/ AKCIÓ RELEVANCIÁJÁNAK KIFEJTÉSÉRE		3) MILYEN ADAT VAGY BIZONYÍTÁS KÉPES A KOMMUNIKÁCIÓ ERŐSÍTÉSÉRE?				
1) MILYEN CÉLCSOPORT CÉLZUNK MEG? (NEM ELKÖTELEZETT ÁLLAMPOLGÁROK / SZERVEZETEK)?	TEVÉKENYSÉG / AKCIÓ CÉL(OK)	KOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZÖK				
MILYEN VÁLTOZÁSOK FIGYELHETŐK MEG?						
Elfogadás(a)	Megértés(e)	Ismeret(e)	Cselekvési hajlandósá g	Részvé tel	Viselkedés változtatás	Jogszabályi támogatás
a javasolt akciónak	a lehetőségek	az ok-okozatoknak	ön hatékonyság	jelenlét	gyakorlatok elfogadása	szabályozás szükségessége

5. ábra: Kommunikációs útvonal

Összefoglalva: azért, hogy a projekt kommunikációs anyagok vonzóak, a célközönség felé motiválóak és hatékonyak legyenek, azok elkészítésekor törekedjen a tudományos bizonyítékok felhasználására, ami egy fontos eszköze az éghajlatváltozás negatív hatásaira történő figyelem felhívására. Továbbá, egy ilyen kommunikációs termék, várhatóan szilárd alapot nyújthat a nyilvánosság továbbképzéséhez, a tájékoztatáshoz, valamint a célközönség proaktív módon történő motiválásához arra vonatkozóan, hogy ténylegesen tegyenek hatékony lépéseket az éghajlati és ökológiai válságok kezelése érdekében. Fontos hangsúlyozni, hogy a fentiekkel ellentétben a tudományosan nem megalapozott kommunikáció az embereket elriaszthatja a témától.

A projekteken belül történő hatékony tudományos kommunikáció mikéntjéről szóló vita megkönnyítésére a következő "tegyem vagy ne tegyem" lista figyelembevételét javasoljuk:²³ .

²³ Lásd még: *Principles for effective communication and public engagement on climate change – A Handbook for IPCC authors*, Climate Outreach 2018.

9. táblázat: Tudományalapú kommunikációs tippek

Területrész	Tegyem	Ne tegyem !
Nyelvhasználat általában	Használjon világos, egyszerű nyelvezetet, amely anélkül közvetíti az üzenetet, hogy technikai részletekkel terhelje a közönséget. Koncentráljon a leglényegesebb és leghatékonyabb információkra.	<i>Ne használjon távoli előrejelzéseket:</i> Az olyan üzenetek, amelyek a távoli jövőbeni vagy távoli helyeken bekövetkező eseményeket hangsúlyozzák, mint például "2050-re ez fog történni" vagy "az Északi-sarkvidéki jégsapka eltűnik", gyakran nem találhatnak visszhangra a közönségnél. Ezek a forgatókönyvek túl távolinak és a közvetlen tapasztalataiktól és aggodalmaiktól elrugaszkodottnak tűnnek. <i>Ne használjon túl sok technikai zsargont:</i> A technikai részletekkel, tényekkel és számokkal túlterhelt üzenetek túlterhelhetik és elvonhatják a közönség figyelmét. Bár a pontosság fontos, a túlzott technikai információ taszító hatású lehet, és nehezen értelmezhetővé teheti az üzenetet.
A közönség szerepe	Az üzenetet úgy fogalmazza meg, hogy a hallgatóságnak erőt adjon, és inkább a megoldásban betöltött szerepét emelje ki, mint a problémához való hozzájárulását. Ösztönözze a polgárokat a pozitív változtatások / intézkedések megtételére.	<i>Az elbeszélések ne hibáztatás központúak legyenek:</i> A környezeti problémákért a célközönséget hibáztató történetek inkább taszítanak, mint vonzanak és motiválnak. A vádaskodás inkább védekezéshez és elzárkózáshoz vezethet, mintsem konstruktív cselekvésre ösztönözne.
Pesszimizmus vs. optimizmus	Kombinálja az éghajlati kihívások valóságát a reménytel megalapozással. Emelje ki a sikertörténeteket, az innovációkat és a gyakorlati lépéseket, amelyeket az emberek megtehetnek a változás érdekében.	<i>Ne összpontosítson kizárólag a katasztrófákra:</i> Az éghajlatváltozás katasztrofális aspektusainak hangsúlyozása megoldások kínálása nélkül a tehetetlenség és a kétségbeesés érzését keltheti. A pozitív elkötelezettség ösztönzése érdekében elengedhetetlen, hogy a kihívások bemutatása egyensúlyba kerüljön a megvalósítható lépésekkel és a reményteli eredményekkel.
A tudósok szerepe	A tudósok általában nagyfokú bizalommal rendelkeznek. Az éghajlatkutatóknak hangot kell adniuk, hogy ösztönözzék a tudatosságot, pontos és hiteles információkat nyújtsanak, és hogy foglalkozzanak a nyilvánosság kérdéseivel és aggodalmaival.	Ne támogassa azt az elképzelést, hogy a tudósok valahogyan megosztottak a globális felmelegedés okait illetően, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos közvélekedés és a tudományos konszenzus között szakadék tátong, ami egy gyakori és hamis tévhit.
A való világról beszélj, ne az elvont dolgokról!	Rokonszenves és azonnali: Osszon meg olyan történeteket, amelyek kapcsolódnak a közönség közvetlen környezetéhez és mindennapi életéhez. Kapcsolja össze az éghajlatváltozást a mindennapi tapasztalatokkal. Beszéljen az éghajlatváltozás helyi hatásairól és arról, hogyan érinti a célközönséget, így a téma kézzelfoghatóbbá és sürgősebbé válik.	Ne koncentráljon csak olyan elvont tudományos fogalmakra, mint a globális hőmérsékleti célok. Gyakran elfelejtik összekapcsolni az éghajlatváltozást és annak mindennapi hatásait (pl. hogyan hat az emelkedő hőmérséklet hogyan hat a helyi mezőgazdaságra, vagy a megnövekedett számú árvizek hogyan befolyásolják a környék infrastruktúráját).
Célok csoportosítása (Személyes értékek)	Az üzeneteket a különböző célközönségek értékeinek és meggyőződésének megfelelően kell alakítani (pl. a tiszta energia gazdasági előnyei az üzletember beállítottságúak számára; a morális, vallási vagy etikai értékeket vallók számára bolygó védelmének erkölcsi szükségességére az erős üzenet).	Ne felejtsük el megtalálni a közös hangot a célközönséggel! Hozzuk a közös értékek platformjára a tudományos üzenetek alaptételeit és számait (ahol csak lehetséges).
Emberi történetek	Bizonyított tény, hogy az emberek jobban követik a történeteket, mint a számokat. A sikertörténetek, tudományos ismereteknek alkalmazásáról az éghajlatváltozás kezelése érdekében, például a megújuló energiaprojektek, a károsanyagkibocsátás csökkentési politikák vagy az alkalmazkodási kezdeményezések segíthetnek a tudomány humanizálásában, és ezáltal a tudományt elérhetőbbé teszik.	Ne támaszkodjon csak olyan történetekre, amelyeknek nincs pontos, egyértelműen közölt tényszerű tartalma.

Vizuális kommunikáció	A hatékony vizuális segédeszközök kulcsfontosságúak a kommunikációban. A bizonyítékokon alapuló vizuális eszközök (pl. infografikák, diagramok és videók, amelyekkel az adatokat vonzó módon lehet bemutatni) segítségével az összetett információk könnyebben emészthetők és vonzóbbak lehetnek, biztosítva, hogy könnyen érthetőek és relevánsak legyenek az üzenet szempontjából.	Ne felejtse el alkalmazni a fent említett ajánlásokat a vizuális kommunikáció során; Ne fejlessze a vizuális kommunikációt a tudományos megközelítés nélkül.
-----------------------	--	--

Emberi beszélgetések

Az éghajlatváltozásról szóló tudományos információk tényszerű átadása az úgynevezett közérthető kommunikációs stratégiákon keresztül nem könnyű feladat. Egy brit újságíró, Roger Harrabin nemrégiben megjegyezte, hogy bizonyos szavakat, kifejezéseket jobb mellőzni az ilyen jellegű kommunikációba, mert az távolságtartást szülhet a téma iránt. Például a "zöld gazdaság" kifejezést fel lehetne váltani a közelebbi "tisztá gazdaság"²⁴kifejezéssel. Hasonlóképpen, a "költséget" át lehetne fogalmazni "befektetésre", a "bolygó megmentése" pedig "társadalmunk védelmére".

A fenti példák nem kifejezett ajánlások, hanem csupán azt hivatottak szemléltetni, hogy az alkalmazott terminológia milyen fontos szerepet játszhat az éghajlati kommunikációban. A technokrata nyelvezet és az elvont kifejezések (pl. antropogén, dekarbonizáció vagy 1,5 Párizsi Nyilatkozat) akadályozhatják a megértést. Másrészt az is fontos, hogy a környezünk romlása, valamint az igazságtalan teherviselés és átmeneti stratégiák végrehajtása, illetve a cselekvések elmaradásából fakadó következményeket ne egyszerűsítsük le túlzottan. A hatékony kommunikációnak egyensúlyt kell teremtenie az egyértelműség és a pontosság között úgy, hogy az egyrészt közérthető legyen a nyilvánosság számára, másrészt lehetőleg szakzsargon mentesen írja le az éghajlati válság időszerűségét és összetettségét.

Lépésről-lépésre történő útmutatás az elejétől a végéig

Az alábbi táblázat - bár nem teljes és nem kimerítő - néhány javaslatot tartalmaz arra vonatkozóan, hogyan lehet a fenti információkat a gyakorlatba átültetni. A javaslat célja, hogy a résztvevők számára egy olyan módszert mutasson be, amely lehetőséget nyújt a projekt tevékenységek előzetes vizsgálatához és elemzésekhez, amelyen keresztül a projektfejlesztés különböző szakaszaiban konkrét és hatékony intézkedésekhez vezethet.

10. táblázat: Tudományos alapú kommunikáció a projektciklus során

Fázis	Biztosítandó	Példák
Kezdeti fázis	- A célközönség beazonosítása, különös tekintettel az "nem elkötelezettek csoportjára" (kik ők? a meghatározásuk, jellemzőik, esetleges akadályozó tényezők az elérésük vonatkozásában, stb.). - A projekt témájához kapcsolódó "elfogultságok" (dezinformáció, álhírek) elemzése. - Forráselemzések (blogok, platformok, könyvek, egyéb hasonló projektek) - A terjesztendő kulcsfontosságú adatok azonosítása (a forrás megjelölésével). - A kommunikációs stratégiák meghatározása.	Akció: <i>zöld város</i> - nem elkötelezettek: a hátrányos helyzetű külvárosi diákok - Elfogultság: az éghajlati témák ma már nem relevánsak számukra. - Források: generatív akció "X" városban, az UN-HABITAT adatai az életminőség és az egészség közötti kapcsolatáról. - Kulcsadatok: a környezeti károk egészségre gyakorolt hatása.
Végrehajtási fázis	- Kulcsfontosságú üzenetek előkészítése (adatokkal együtt). - Infografikák elkészítése - A kulcsfontosságú informátorok azonosítása és bevonása, ahol lehetséges. - A stratégia végrehajtása a következőkre összpontosítva: - miért fontos a probléma; - miért fontosak a cselekvés eredményei (céljai).	- Fő üzenetek: az elkötelezett életforma megváltoztathatja a mindennapi életet. - Infografika: elérhető eredmények számokban (az akció hatására a fiatalok mindennapi életének mely elemei javulhatnak/ javultak?). - Influenszerek és kutatók, professzorok, - Megvalósítás: - tevékenységek/tudományos anyagok halmaza, amelyek a problémák értelmezését szolgálják; - olyan tevékenységek/tájékoztató anyagok halmaza, amelyek a cselekvés sikeresen lezárását követően az elvárt hatás magyarázatát adják.

²⁴ további információ: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/energy_en

Következtetés és nyomon követési fázis	· A projekt tevékenység elért eredményeinek bemutatása, azok levezetése a kulcsfontosságú forrásokból (a tevékenység eredményeinek magyarázata, hasonló eredményekkel való összehasonlítással hasonló kontextusban/projektben/kutatásban elért eredményekkel). · Ahol lehetséges, használja fel a megszerzett ismereteket a döntéshozatali mechanizmushoz és a gyakorlati alkalmazások fejlesztéséhez.	· Az összegyűjtött adatokkal/információkkal rövid videó és infografika készül, amely bemutatja az intézkedések megvalósulása irányába tett lépéseket és bemutatja a lehetséges jövőbeli hatásokat is, forrásokkal/intézkedésekkel. · Munkamegbeszélés a városi (vagy kerületi) illetékes hivatal/önkormányzat tagjaival. A találkozóra meghívva a médiát és a helyi közösség képviselőit (támogatókat, adományozókat és más érintett szereplőket), hogy megismerjék a projekt tapasztalatokat és részesei legyenek a témát érintő átfogó (közös) menetrend meghatározásában.
---	---	---

A kulcsfontosságú üzenetek és tudományos adatok összekapcsolása

Az imént bemutatott esettanulmány gyakorlati alkalmazásának további megkönnyítése érdekében három tényezőt lehet figyelembe venni: 1. a fő üzenet, 2. az adatok, 3. az eszköz, az alábbiak szerint:

1. Fő üzenet: a városi kertek előnyei és azok pozitív hatása az állampolgárookra.
2. Adatok (a teljesség igénye nélkül): Egy fa évente akár 150 kg CO₂-t is képes megkötni, mivel széndioxidot köt meg ezáltal enyhíti az éghajlatváltozás következményeit és/vagy (konkrétabb): A fák stratégiai elhelyezése a városi területeken 2°C és 8°C közötti értékkel is csökkentheti a levegő hőmérsékletét.
3. Kommunikációs eszköz: plakát (lásd alább).

(*) "A városi fák előnyei", kidolgozója a FAO²⁵

A fák élőhelyet biztosítanak, a növények és állatok védelme és táplálása növeli a városi biológiai sokszínűséget	Az épületek köré megfelelő módon ültetett fák akár 30%-al csökkenthetik a levegő hűtését, és az energia megtakarítást akár 20-50% -os fűtési energiát eredményezhet,	A kifejlett fák részt vesznek a vizek szabályozásában és javítják a vízminőséget.	
A fákkal ellátott terület értéknövelő, az ingatlan értékét akár 20%-al is megnövelheti	Fás, ligetes területen eltöltött idő fejleszti a fizikai és mentális egészséget. Kedvező hatással van az energia növelésre és a felépülésre, míg csökkenti a stresszt és a magasvérnyomást.	Egy városi környezetben megfelelő módon kiültetett fák 2-8 celsius fokkal is csökkenthetik a levegő hőmérsékletét.	A fák élelmiszert is (gyümölcsök, diófélék, stb.) teremhetnek, a lombkorona árnyéka mellett.
	A fa, tüzelőként alkalmas fűtésre és főzésre.	Egy fa körülbelül 150 kg CO ₂ (széndioxid) károsanyag kibocsátást képes elnyelni és enyhíti a klímaváltozás negatív hatásait.	A városi környezetbe ültetett „óriás” fák kiváló levegőtisztosítók és szűrők szerepet töltenek be.

²⁵ <https://openknowledge.fao.org/items/72d6e8ed-90ff-4f61-a54b-00e57e3c4ad3>

A tudományos adatok felhasználását illetően határozottan javasolt a hivatkozások egyértelmű, átlátható, elszámoltatható és nyomon követhető felhasználásának biztosítása. Ez azt jelenti, hogy minden egyes projekttermék (nyomtatott anyag, hang- vagy videoanyag, weboldali tartalom stb.) esetében a projekt tulajdonosának (pályázó szervezet) a termék végén vagy hasonló helyen fel kell sorolnia a felhasznált hivatkozásokat.

Végül, a tények és adatok téves bemutatásának elkerülése érdekében a **következő tanácsokat** kell figyelembe venni:

- A szakirodalmi hivatkozások jegyzékének megfelelőnek kell lennie.
- A közismert közvéleménykutató cégek reprezentatív közvéleménykutatási eredményei referenciaként használhatók.
- Használat előtt triangulálja²⁶ a kevésbé szigorú kutatási forrásokat: Wikipedia, About.com, üzenőfalak, SEO-oldalak, személyes nyilatkozatok.
- A referenciáknak ésszerűen naprakésznek kell lenniük.
- Elsősorban nemzeti referenciákat használjon, amelyeket nemzetközi referenciákkal lehet kereszthivatkozni.

²⁶ A kutatási trianguláció egy kutatási téma vagy jelenség több szempontból, adatforrásból vagy módszerrel történő vizsgálatának folyamata. A kutatási eredmények érvényességének, megbízhatóságának és alaposágának javítása érdekében több módszertan és információforrás összevonásával jár.

A háromszögelés fogalma a földmérésből származik, ahol egy tárgy pontos helyének meghatározására használják több referenciapont segítségével. Ehhez hasonlóan a kutatásban a háromszögelés célja, hogy egy téma különböző nézőpontokból történő vizsgálatával közelebb és alapos megértést teremtsen egy témáról. A kutatók triangulációval próbálják csökkenteni az egyetlen módszer vagy adatforrás hiányosságait és torzításait. Alkalmazhatják az eredmények keresztellenőrzésére, a minták vagy ellentmondások kiszűrésére, valamint a kutatási téma átfogóbb megértésére. <https://mindthegraph.com/blog/hu/mi-az-triangulacio-a-kutatasban/>

3. ÖSSZEFOGLALVA: JAVASOLT IRÁNYMUTATÁSOK A KISLÉPTÉKŰ, TUDOMÁNYOSAN MEGALAPOZOTT ÉGHAJLATI KEZDEMÉNYEZÉSEK KIALAKÍTÁSÁHOZ A NEM ELKÖTELEZETT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA

Az előző fejezetekben bemutatott általános koncepciókra alapozva ez az utolsó fejezet konkrét ajánlásokat kíván megfogalmazni arra vonatkozóan, hogy miként lehet a javasolt NOPLANETB tudományos alapú megközelítést alkalmazó kisléptékű projekteket megtervezni és végrehajtani. Bár nem célja, hogy átfogó útmutatóként szolgáljon a projekttervezési módszerekről, gyakorlati tanácsokat ad a projektek előkészítéséhez a NOPLANETB program keretében.

Tervezés: az irreális célkitűzések elkerülése érdekében korlátozott szempontokra kell összpontosítani

Különösen a korlátozott erőforrásokkal rendelkező projektek esetében a néhány kulcsfontosságú szempontra való összpontosítás lehetővé teszi a tervezés célzottabb és jobban kezelhető megközelítését. Ez lehetővé teszi a projektvezetők és az érdekelt felek számára, hogy hatékonyan osszák be az erőforrásokat, reálisan elérendő mérföldköveket határozzanak meg, és hatékonyan tudják nyomon követni az előrehaladást. A fókusz egyértelmű és reális célkitűzésekre való leszűkítésével a projektcsapatok megőrizhetik üzeneteik egyértelműségét és összehangoltságát, ezáltal növelve a siker valószínűségét.

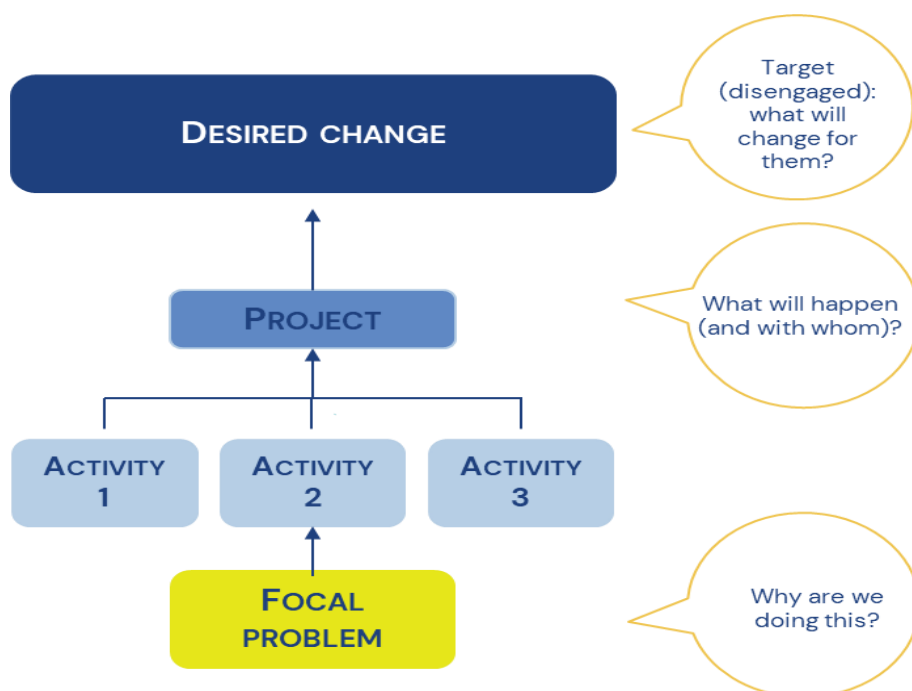
Összefoglalva, a 2.1. fejezetben leírtakkal megegyezően a kisprojektek számára javasolt egy elsődleges problémára történő koncentráció és egyetlen kívánt cél elérésére történő összpontosítás az alábbi táblázatban foglaltak szerint.

11. táblázat: Típek a kisléptékű projektek azonosításához

Javaslat	Magyarázat
Koncentráljon egy fő "fókuszproblémára"	Amikor megfogalmazza, hogy miért fontos a projekt a célközönség számára, alapvető fontosságú, hogy részletes és érthető magyarázatot adjon. Ennek során ki kell fejteni, hogy mi az azonosított probléma, és hogyan hat a közösségre, legyen szó akár egy tényleges fizikális szomszéd kapcsolatról, akár egy online csoportról. Például, ha a projekt célja egy közterület (például egy kert) fejlesztése, a magyarázat kifejtheti, hogy a jelenlegi helyzet miért jelent problémát a felhasználóknak (jelenlegi és a jövőbeni/potenciális).

Koncentráljon csak egy kívánt változásra (eredményre):	A projekt egyetlen fő eredményre történő korlátozásával biztosítható az elérni kívánt cselekvés egyértelműsége és iránya. Ez magában foglalja a projekt által elérni kívánt változások vagy hatások meghatározását. Az eredmény egyértelmű meghatározásával a projekt elmagyarázhatja, hogy a különböző érdekelt felek (pl. polgárok, helyi intézmények) hogyan tudják összehangolni erőfeszítéseiket és erőforrásaikat a cél elérése érdekében. A fent említett példában például a városi zöld közterületek, és közparkok fejlesztése jobb hozzáférést és használatot eredményezhet, ami a becslések szerint pozitív hatást gyakorolhat az ott lakók társaskapcsolának erősítése, a környéken működő kisvállalkozások közötti jobb együttműködése tekintetében.
---	---

Ha egy olyan projektet veszünk alapul, amely a nem elkötelezett közönséget célozza meg, a cselekvési logika a következő képen foglalható össze.

6. ábra: Javasolt kisléptékű projekt eredménylánc

	KÍVÁNT VÁLTOZÁS	CÉLCSOPORT (NEM ELKÖTELEZETTEK): MILYEN VÁLTOZÁS VÁRHATÓ RÉSZÜKRE?
	PROJEKT	MI FOG TÖRTÉNNI (ÉS KIVEL)?
CSELEKVÉS 1	CSELEKVÉS 2	CSELEKVÉS 3
	KÖZPONTI PROBLÉMA	MIÉRT CSINÁLJUK?

A kisléptékű projektek tudományos alapokra helyezése

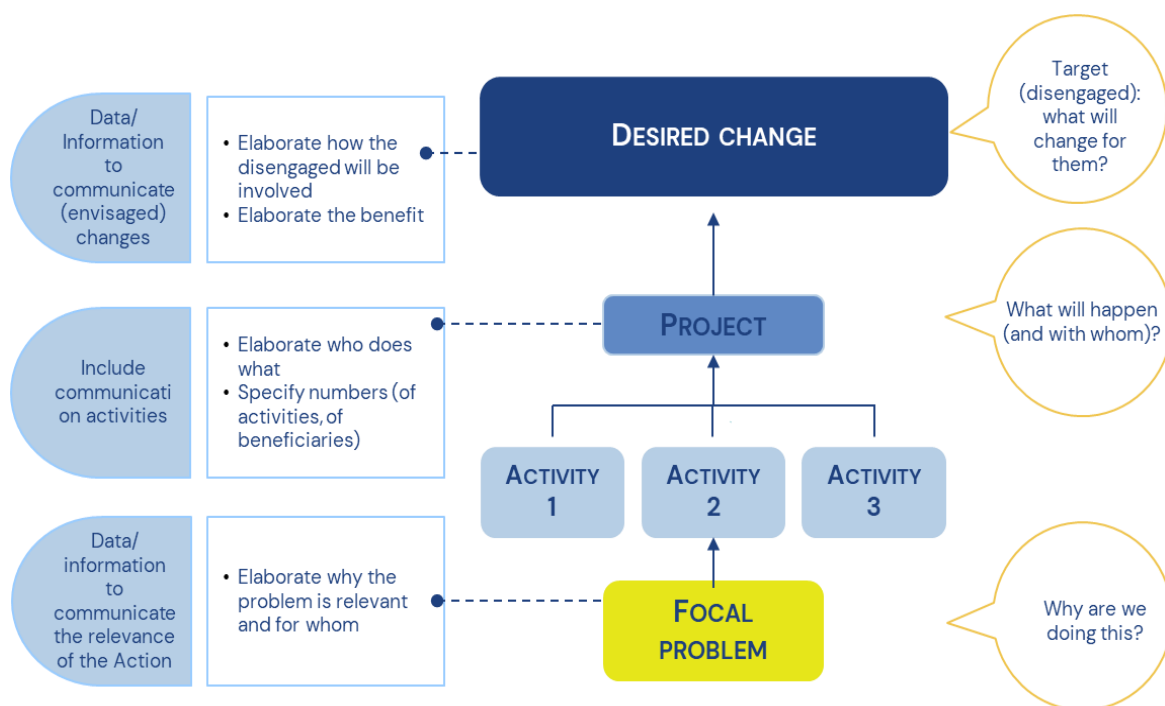
A fent vázolt egyszerű és egységes struktúra önmagában azonban nem elegendő annak biztosításához, hogy a projekt tudományos alapokon fekvődjön, továbbá nem garantálja a hatékony kommunikációt és interakciót a nem elkötelezett polgárokkal és intézményekkel, ami a NOPLANETB projektek által tesztelni

kívánt megközelítés.

Az előző fejezetekben már számos javaslat született arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet a projekteket tudományos alapokra fektetni, és hogyan lehet elérni a nem elkötelezett csoportokat. Ezek közül a következő kihívásokat érdemes kiemelni.

- A projekttervezés korlátaiban belül a **bizonyítékoknak kell** képezniük az eredménylánc alapját, a problémák azonosításától a célok meghatározásáig.
- A központi problémát világosan meg kell határozni, és azt a **meglévő tudományos szakirodalommal és pontos adatokkal** kell alátámasztani.
- A magyarázatnak **átláthatónak és nyomon követhetőnek** kell lennie, biztosítva, hogy mások is ellenőrizni tudják a szolgáltatott információk és adatok megbízhatóságát.
- A projektnek ki kell fejtenie, **hogy a nem elkötelezett polgárokat és intézményeket hogyan fogják megcélozni**.
- A tevékenységeknek egyértelműen tükrözniük kell a tervezett változást, és ki kell fejteniük, **hogy a fő üzeneteket hogyan fogják kommunikálni**.
- A megcélzott változásoknak **hasonló projekteken, dokumentumokon, kutatásokon vagy más módszerrel megszerzett adatok, amelyek reális leírást adnak** (adatokon, bizonyítékokon alapuló) a kézzelfogható előnyökről a megcélzott kedvezményezettek számára.

Ez az információ az alábbiak szerint adható hozzá az infografikához:

7. ábra: Javasolt "tudományalapú projekt" eredménylánc

Adat / információ (az elvárt változás) kommunikációjához	- A nem elkötelezettek bevonásának kifejtése - A nyereség kifejtése	A kívánt változás	Cél (nem elkötelezettek): milyen változás várható részükre?
Egészítse ki kommunikációs tevékenységekkel	- fejtse ki, hogy ki és mit csinál - határozza meg a számokat (tevékenységek, kedvezményezettek)	PROJEKT	MI FOG TÖRTÉNNI (ÉS KIVEL)?
	CSELEKVÉS 1	CSELEKVÉS 2	CSELEKVÉS 3
Adat/információ: releváns a projekt tevékeny kommunikálása	fejtse ki miért aktuális a probléma és kit érint	KÖZPONTI PROBLÉMA	MIÉRT CSINÁLJUK?

Gyakorlati intézkedések kisléptékű projektek esetében

A fenti koncepcióknak a gyakorlati alkalmazása kihívást jelenthet, különösen akkor, ha egy költséges és mélyreható megvalósíthatósági tanulmány elkészítése nem lehetséges és az erőforrások korlátozottak. Az alábbi "Tegyük és ne tegyük" táblázat célja, hogy javaslatokat nyújtson a gyakorlati alkalmazáshoz.

12. táblázat: Tippek a kisléptékű projektek kidolgozásához

Téma	Tegyük	Ne tegyük!
Magyarázat arra vonatkozóan, hogy miért fontos a projekt	- Világosan fogalmazza meg a központi társadalmi problémát vagy hiányosságot, amelyet a projekt kezelni kíván. - Használjon megbízható és nyomon követhető adatokat és bizonyítékokat (idézve azokat), hogy bizonyítsa a szükséglet jelentőségét és sürgősségét. - Emelje ki a célközösségre gyakorolt negatív hatást.	- Ne bonyolítsa túl az anyagot a problémák részletes leírásával, elemzésével, azok értelmezésével. - Ne térjen ki részletesen az olyan problémákra, amelyek nem kapcsolódnak a célközönség mindennapi életéhez (pl. olyan globális probléma, amely nem érinti közvetlenül a célcsoportot).
Tevékenység leírása	- A tevékenységeket legfeljebb három csoportba vonja össze. - Magyarázza el a tevékenységeket: - mi lesz az átadásra kerülő információ(k) - ki(k) lesz a célcsoport - a nem elkötelezett réteg, hogyan lesz elérve	- Ne készítsen túlságosan összetett vagy túl elaprózott projekttervet. - Ne felejtse el, hogy legyen világos, reális és lényegre törő, amikor leírja a tevékenységeket, és azt, hogy azok hogyan kapcsolódnak a célkitűzésekhez.
A projektcélok meghatározása	- Magyarázza el, hogy az intézkedés milyen pozitív változásokat (előnyöket) hoz a (minden) célcsoport számára. - Magyarázza el az életminőség várható javulását, a konkrét problémák enyhítését és az egyének, közösségek vagy érdekelt felek számára biztosított új lehetőségeket a tudományos szakirodalom, adatok és bizonyítékok felhasználásával.	- Ne tartalmazzon egynél több egyértelmű elérni kívánt célt (változás/fő eredmény). - Ne használjon általános megfogalmazást és kifejezéseket (pl. "a polgárok támogatása") és/vagy a kedvezményezettek túl tág meghatározása ("egy adott ország/régió összes polgára"). - Ne felejtse el, beazonosítani és megemlíteni a célközönséget (a nem elkötelezett polgárok vagy intézmények).

Téma	Tegyük	Ne tegyük!
	Amennyiben a témához kapcsolódóan releváns írja le, hogy a projekt hogyan lesz fenntartható, és hogyan fogja előkészíteni a terepet a jövőbeli projektek számára.	
nyomonkövetés és értékelési terv kidolgozása	- A nyomonkövetési és értékelési feladatok során próbáljon csak a fő eredmények és a bevont kedvezményezettek számára fókuszálni, hacsak nem létfontosságú az egyéb célkitűzések elérése szempontjából (pl. polgári tudományos projektek, belső kutatások), más projekt elemek megfigyelése, értékelése is. - Biztosítani kell az eredmények megerősítését és megosztását (beleértve a kudarccokat is).	- Ne alkalmazzon külsős értékelési gyakorlatot. - Ne tervezzen költséges adatgyűjtési módszereket a projekt hatásának mérésére.
Kommunikáció	- Írja le, hogy a projektet hogyan fogják közvetíteni, kommunikálni (kezelt probléma, kívánt változások). - A kommunikáció mérlegelésekor dolgozza ki, hogy hogyan fogják megcélózni a nem elkötelezett csoportot. - Írja le, hogy a projekt hogyan fogja enyhíteni a nemi sztereotípiákat, és hogyan fogja elősegíteni a fiatalok és nők részvételét. - Hogyan fogja előmozdítani a tevékenységekről, jelenségről szóló konstruktív vitát, a fenntarthatóság irányába mutató további teendőkről.	- Ne keverje össze a láthatósági (logók és a projekt neve) elemeket a kommunikáció során. - Ne becsülje alul a jó projektkommunikáció biztosításához szükséges erőforrásokat és munkát (módszerek, eszközök, egyértelmű célok stb.).

Példa mikro (tudományos alapú) projektjavaslatra

E szakasz zárásaként az alábbi táblázatban említett téma példaként szolgál arra, hogyan lehet egy projektet úgy előkészíteni, hogy az megfeleljen a fent vázolt kulcselemeknek. Fontos megjegyezni azonban, hogy a példának nem célja előírni egy a nem elkötelezett célközönséget célzó konkrét, tudományos alappal készült projekt felépítését, és ez a példa nem a teljesség igényével készült. A kreativitás, az alapos tervezés, valamint az új és innovatív ötletek bevonása továbbra is alapvető fontosságú a NOPLANETB általános céljainak eléréséhez.

13. táblázat: Egy példa a nem elkötelezett közönség elérésére, tudományos megközelítéssel készült kisleptékű projektre,

Művelet címe	A közösségi területeken folyó kertészet: A kert a szocializációért, a környezeti nevelésért és az együttműködés növeléséért,
A probléma központi eleme	Helyszín egy a városi hanyatlásra rámutató használaton kívüli közösségi terület, amit illegális hulladéklerakónak is használnak. Ez az elhanyagolt terület több problémára is rámutat, így a biztonsági és higiéniai problémákra, ugyanakkor fizikailag bekorlátozza az ott élők szocializációs lehetőségeit, valamint csökkenti az élet és környezetminőség fejlődését. A levegőminőségre, a talajszennyezésre és a közegészségügyi kockázatokra gyakorolt hatásokról adatgyűjtés került végrehajtásra. Kutatások bizonyítják azt, hogy az elhanyagolt városi területek táptalajt nyújtanak a társadalomellenes magatartások és a bűnözés fejlődésének, ami negatív hatással van a közösség biztonságára és jólétére (Kuo és Sullivan, 2001). Más források azt bizonyítják (pl. a FAO - Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Szervezete (angolul Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO), hogy a városi erdők jelentős pozitív hatást gyakorolnak környezetükre, például árnyékot adnak, és a transzspiráció (párologtatás) révén vízpárát bocsátanak ki, ami hűti a levegőt. Ez akár 5-7 Celsius-fokkal is csökkentheti a városi hőmérsékletet, ami hatással van a lakóterek hűtésére (légkondicionálására), ezáltal alacsonyabb energiafogyasztás érhető el, amivel csökkenthető az erőművek károsanyag kibocsátását.

Elvárt eredmény	A leromlott állapotú terület parkosítása, közösségi térré alakítása ösztönözően hat a helyi lakosok részvételére. A parkosítás avítani fogja a környék esztétikai vonzerejét, és mindenki számára elérhető zöldterületet kínál. Egy hasonló projekt megvalósítása (pl. a torontói városi erdő projekt, források: <i>Toronto Parks, Forestry & Recreation</i>, <i>"Every Tree Counts: A Portrait of Toronto's Urban Forest"</i>) a városi parkok lakókörnyezetre gyakorolt jelentős hatását mutatja be (a példában 28,2 millió (CAD) Kanadai Dollár megtakarítás évente), rámutatva a légszennyezés csökkentésére, a szén-dioxid megkötésére és az energiamegtakarításra. A fentiekén túl ez a parkosított terület a lakosok találkozóhelyévé válik, elősegítve a társas kapcsolatok fejlődését, melyen keresztül a erősödnek a társadalmi tevékenységek, a közösségi kohézió, valamint a zöldterületek fontosságának tudatosítása. A fentiekkel összhangban a globális dél országaiiban tapasztalható negatív környezeti hatások említésére, azok tudatosítására is sorkerülhet.
-----------------	--

Művelet címe	A közösség ápolása: A kert a szocializációért, a környezeti nevelésért és a kooperatív növekedésért
Tevékenységek	• tevékenység 1: a leromlott terület megtisztítása a lakosok részvételével. • tevékenység 2: a kert vagy park megtervezése a lakosok bevonásával (igények, ötletek stb.) és egy városi kertépítéssel/ parkosítással és biológiai sokféleséggel foglalkozó szakértő támogatásával, tudományos alapelvek alapján a helyi környezetbe illő, a biológiai sokféleséget és a levegőminőséget javító növények kiválasztása. Ez magában foglalja a fák és növények ültetését, padok és játszóterek telepítését. • tevékenység 3: rendezvények szervezése: → közösségi rendezvények (pl. kertészeti workshopok, workshopok a zöldterületek tudományos előnyeiről (pl. a környezetszennyezés csökkentése, a mentális és fizikai egészség javítása és a biológiai sokféleség előmozdítása) ismertetésére a kertek/park ok használatának ösztönzésére. → Előadás a fák ültetésének fontosságáról a globális délen
Tudományos kommunikáció	A projekt szórólapokon keresztül veszi fel a kapcsolatot a lakosokkal, amelyekből kiderül, hogy a természetes környezethez való hozzáférés jelentősen csökkenti a stresszt és javítja a mentális jólétet (forrás: Berman et al., 2012; Bratman et al., 2015). A kert/park kialakításáról és előnyeiről szóló infografikák és adatok közzé tétele a közösségi média felületein, valamint közösségi találkozókon, ahol a helyi média bevonásával növelhető a projekt láthatósága.
A nem elkötelezett csoportok azonosítása és bevonása	Bár a projekt minden polgárt és vállalkozást megcéloz, de kifejezetten azokat a polgárokat célozza bevonni, akik ellenzik a zöldövezetekbe történő beruházásokat, például arra hivatkozva, hogy az önkormányzatnak először a parkolási problémákat kellene megoldania. Ezt a célcsoportot nyílt rendezvények keretében tervezik bevonni, ahol a parkolási problémákat a zöldterületek növelésének előnyeivel fogják egyensúlyba hozni. Az ilyen rendezvények teret adnak különböző megközelítésre, rávilágítanak a projekt intézkedések előnyeire, melyek alternatívát javasolnak a parkolás helyett. A helyi vállalkozások bevonását is tervezik azért, hogy tájékoztassák azokat a várható pozitív piaci hatásokról, például arról, hogy a kutatások szerint a zöldterületek és városi erdők közelében lévő ingatlanok piaci értéke gyakran magasabb, mint a zöldterületen kívülieké. Például az oregoni Portlandben az ingatlanok értéke 3-5%-kal nőtt a parkoktól kb. 500 méter távolságra lévő házak esetében. A megváltozott szemléletű polgárok sikertörténeteiről szóló beszámolók megosztása is ösztönözni fog másokat is, valamint népszerűsítik a pozitív projekt kommunikációt.

Ez a kiadvány az Európai Unió pénzügyi támogatásával valósult meg. A tartalomért kizárólag a NOPLANETB felel, és semmilyen körülmények között nem tekinthető az Európai Unió álláspontjának.

**Co-funded by
the European Union**